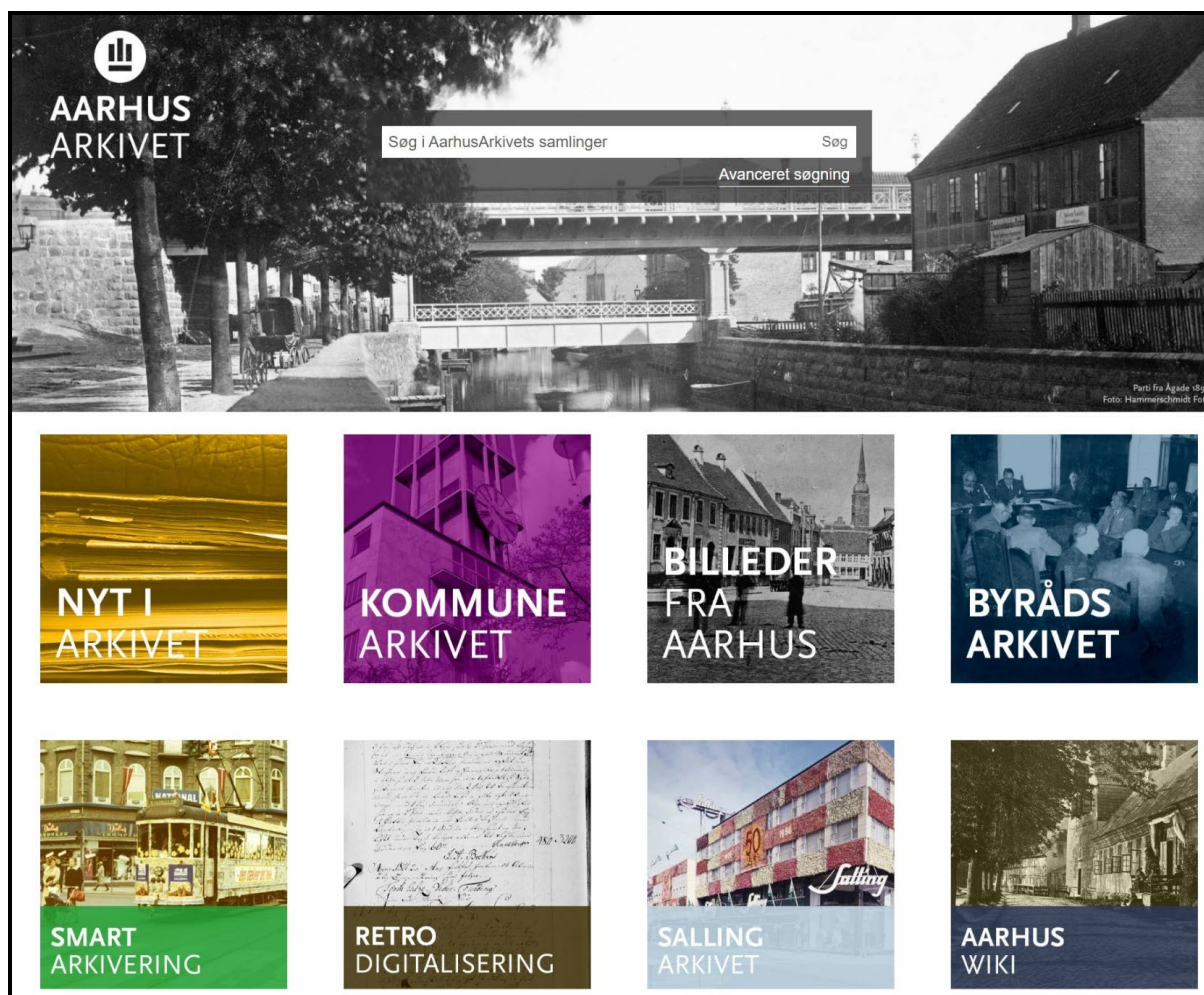

Servicebeskrivelser

Servicebeskrivelser

I dette dokument er Aarhus Stadsarkivs virksomhed beskrevet. I beskrivelsen af de enkelte services indgår flg. temaer:

- Faktaboks
- Strategisk sigte
- Beskrivelse
- Resultater
- Potentialer.

Beskrivelserne er fremstillet af medarbejdere ved stadsarkivet.

Maj 2024

Søren Bitsch Christensen, stadsarkivar

Indholdsfortegnelse

Strategiske indsatser og partnerskaber:	side 4
1. Kommunikationsplatforme:	side 5
2. Kulturmiljø:	side 8
3. Byudvikling og placemaking:	side 11
4. Forskning og undervisning:	side 13
5. Lokalarkiver:	side 15
6. Nationalt og internationalt samarbejde:	side 18
7. Partnerskaber i øvrigt:	side 20
Arkivdrift og digitalisering:	side 23
8. Kommunearkiv og indsamling:	side 24
9. Digitaliseringsprojekter:	side 28
10. Billedregistrering:	side 33
11. Frivillige:	side 37
12. AarhusWiki:	side 40
13. Retrodigitaliseringsprojekt (Transkribus):	side 44
Udvalgte (øvrige) projekter:	side 47
14. Byrumsformidling:	side 48
15. SAVE-projekt:	side 50
It-services:	side 52
16. Arkivsystemet:	side 53
17. Digital bevaring:	side 55
18. eStorage:	side 58
19. AarhusArkivet:	side 60
20. Frontend	side 62
21. Smartarkivering:	side 64

Strategiske indsatser og partnerskaber

1. Kommunikationsplatforme

Faktaboks

Stadsarkivets væsentligste kommunikationsplatforme er:

- Hjemmesidens undertema "Byhistorie" med Filmkanalen, podcastproduktioner og byrumsfortællinger
- Hjemmesidens nyhedstema
- Mediesamarbejder
- Sociale medier
- Bøger og lign.

Det første mediesamarbejde blev etableret med Aarhus Stiftstidende ca. 2013 vedr. Sejrs Sedler. Fra cirka 2014 ført videre som "Ugens Wiki".

Ultimo 2024 blev mediesamarbejdet med JP Aarhus og tilknyttede lokale medier etableret.

Samarbejde med TVAarhus og andre lokal-tv-stationer har eksisteret siden omkring 2017.

Sociale medier omfatter Instagram (4000 følgere) og facebook (4300 følgere).

Bøger er typisk udgivet i samarbejde med Aarhus Byhistoriske Fond.

Links:

- [Byhistorie \(aarhus.dk\)](http://aarhus.dk/byhistorie)
- [Facebook](https://www.facebook.com/aarhusarkivet)
- [AarhusWiki](https://aarhuswiki.dk/)
- https://jyllands-posten.dk/tags/organisationer.jp.dk,2014:aarhus_stadsarkiv
- [Aarhus Byhistoriske Fond](https://aarhusbyhistoriskefond.dk/)

Strategisk sigte

Kommunikation er en rød tråd i stadsarkivets arbejde. Det bygger på tre præmisser, hhv.

- arkivets mission om at stille redskaber til rådighed for borgernes historiske refleksioner og anvendelse af historien i eget liv
- arkivets kommunikationsstrategi, der handler om at tiltrække brugere til AarhusArkivet vha. 'højprofilmateriale'. Målet er afhængigt af, at materialet i AarhusArkivet er registreret mhp. rettigheder (copyright og persondata) for det enkelte dokument, så formidlingsproduktet via links kan føres tilbage til delbart indhold fra AarhusArkivet.
- ønsker om partnerskaber.

Beskrivelse

Stadsarkivets kommunikation bygger som hovedregel altid på indhold fra AarhusArkivet. Det er et formål i sig selv at trække brugere til arkivets digitale tjenester. Men ellers er hovedformålet afstemt efter det specifikke samarbejde.

Filmkanalen indeholder selvproducerede film, ikke film fra arkivsamlingen. Film skabes typisk i partnerskab med enheder i kommunen til særlige anledninger, med lokale mediehuse eller undervisningsmiljøer. Der lægges vægt på at tematisere filmproduktionen, så der skabes en sammenhæng. Der lægges i dag også vægt på at tilpasse filmene til sociale medier.

Det samme kan faktisk siges om podcast-produktionerne. De skabes typisk i partnerskaber med f.eks. musikfestivaler, byrumsindsatser og lokale kulturinstitutioner.

Alle produkter forbindes digitalt til AarhusWiki og/eller AarhusArkivet vha. links med entiteter og beskrivelser.

De sociale medier har forskellige formål. Facebook tjener primært til at oplyse om aktiviteter og nye ugehistorier. Indholdet her lever ikke mindst ved at blive delt i de mange dedikerede lokalhistoriske grupper.

Instagram opdateres flere gange om ugen og tjener til den hurtige interaktion med brugerne.

Resultater

Siden omkring 2014 har stadsarkivet leveret en historie om til et af byens store mediehuse, først Aarhus Stiftstidende og fra 2024 til Jyllands-Posten. Historierne i JP læses efter det oplyste af ca. 10.000 på nettet hos Lokaltidningen/Aarhus Onsdag og måske tilsvarende på JP Aarhus. Historierne indgår også i den trykte gratisavis.

I sidste ende kan vi måle på interaktionen fra disse "frontmedier" til AarhusWiki og AarhusArkivet.

Der er siden 2011 udgivet i gennemsnit én bog om året. Flest i serien Aarhus i årtier 1-4, men ellers i samarbejde med Aarhus Byhistoriske Fond, virksomheder og andre interessenter. Det er afgørende, at arkivets deltagelse i samarbejdsprojekter lever op til de betingelser, der gælder for offentlige institutioners eksterne samarbejder.

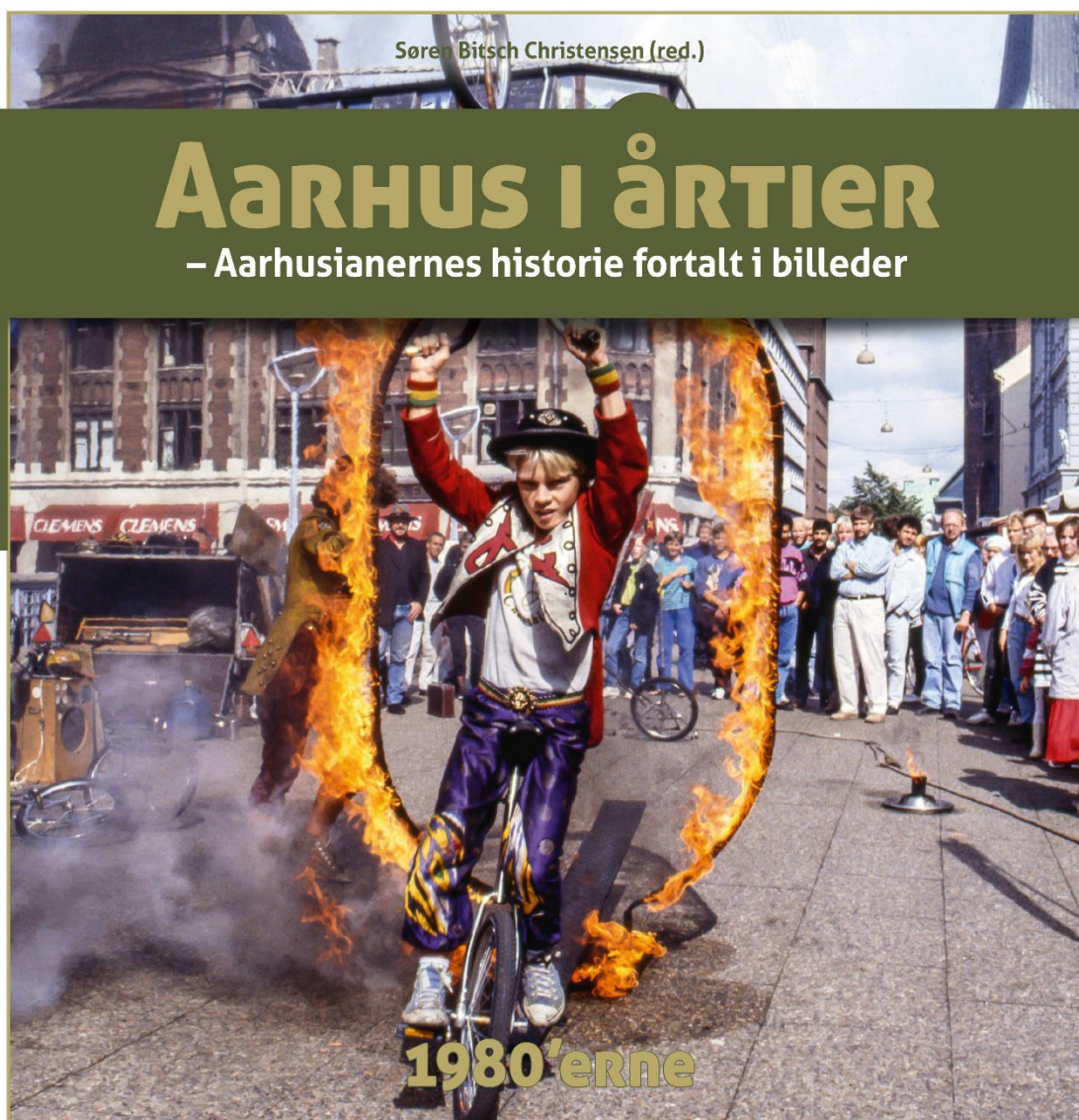
Potentialer

Mediesamarbejderne har stor gennemslagskraft. JP vedligeholder f.eks. en underside på eget domæne med stadsarkivets historier. Det samme har TVAarhus gjort på hjemmeside og YouTube. Dermed får arkivet satellitter, som til en vis grad skal følges for at holde øje med indholdet.

Det er vigtigt, at arkivet holder fast i at samarbejde om relevante historier. Det kan bl.a. opnås ved at have fokus på emner med aktualitet og stærke fortællinger.

Sociale mediers gennemslagskraft skal følges. Der er ingen tvivl om, at den afledte effekt ved, at indhold deles i dedikerede grupper, kan være meget større, end det arkivet selv kan opnå.

Udviklingen i mediebilledet bør følges tæt. Podcastmediet er f.eks. i stærk fremgang, mens der er tegn på, at nogle grupper har set sig mætte på sociale medier.

2. Kulturmiljøindsatsen

Faktaboks

Stadsarkivets væsentligste indsatser er:

- Fast repræsentation i Lokalt Kulturmiljøråd
- Inddragelse i Teknik og Miljø/Vejnavnenævnets arbejde med navngivning af gader og pladser
- Inddragelse ad hoc / strategisk i forbindelse med lokal- og kommuneplanlægning
- Ad hoc-deltagelse i samarbejder, f.eks. EU Interreg-projektet WaVE.

Stadsarkivets platforme til indsatsen er primært:

- historier og dokumentation på AarhusWiki samt arkivalier på AarhusArkivet
- links fra gade- og områdebeskrivelser på AarhusWiki til Teknik og Miljø's planlægningsplatform Spatial Map.
- Kommunikation på de platforme, som arkivet i øvrigt benytter.

Links:

- [AarhusWiki](#)
- [WaVE | Interreg Europe](#)
- [Bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer \(aarhus.dk\)](#)

Strategisk sigte

Kulturmiljøarbejdet i en kommune er afhængigt af adgangen til autentiske kilder og kvalitetssikrede fortællinger og analyser.

Stadsarkivets strategiske sigte er derfor at levere disse data ved at have et smidigt dokumentationsapparat i stadig udvikling.

Stadsarkivet ønsker at gøre kulturmiljøvurderinger relevante for borgerne. Vi ønsker at f.eks. fredninger og udpegning af bevaringsværdige bygninger og miljøer ledsages af adgang til rammesættende fortællinger og ønsket om partnerskaber.

Beskrivelse

Stadsarkivet har en fast repræsentation i Lokalt Kulturmiljøråd. Det rådgiver Aarhus Kommune i forbindelse med kulturhistoriske og bygningskulturelle helheder og enkeltelementer i den fysiske planlægning. Kulturmiljørådet yder faglig og uvildig rådgivning med henblik på at sikre kulturhistoriske bevaringsværdier i den kommunale planlægning.

Stadsarkivets rolle har vist sig primært at være at fremfinde historisk dokumentation, både til rådet og til forvaltningen i Teknik og Miljø. Det sidste sker typisk ved forberedelsen af rådets møder eller ved ad hoc-henvendelser fra medarbejdere. I særlige tilfælde, f.eks. ved

helhedsplaner eller udvalgte lokalplaner, kontaktes stadsarkivet af medarbejdere i Teknik og Miljø eller tager selv kontakt.

Stadsarkivet deltager aktuelt i styregruppen for revision og udvidelse af SAVE-registret over bevaringsværdige bygninger i Aarhus Kommune. Styregruppen fastlægger retningslinjer for vurderinger og kommunikation. Lokalt Kulturmiljøråd inddrages også. Stadsarkivet bidrager til kommunikation til borgerne vha. links fra Digital Post til berørte borgere og herfra til områdebeskrivelser på AarhusWiki. Kommunikationen ledsages af artikler inden for mediesamarbejdet. Endelig deltager i arkivet i det forberedende arbejde med forståelse og beskrivelser af områdernes udvikling og særlige kendetegn. Vurderingerne optages i kommuneplanen.

Resultater

Stadsarkivet fastholder viden om kulturmiljøer på AarhusWiki. Beskrivelserne her varierer mellem beskrivelser af områder (sogne, landsbyer, bykvarterer eller andre enheder) og ejendomme. Beskrivelserne linker til opslag i AarhusArkivet.

Fast repræsentation i Lokalt Kulturmiljøråd og dermed løbende sagsbehandling samt ret til at foreslå nye kulturmiljøer i Aarhus Kommune.

Udbredt kommunikation i forbindelse med SAVE-projektet, der ender med at have udsendt Digital Post til 40.000 husstande med links til AarhusWiki.

Berigelse af rammeforståelsen af SAVE-registreringerne.

Foredrags- og undervisningsaktiviteter, bl.a. på Arkitektskolen Aarhus.

Potentialer

På AarhusWiki er det – som i andre sammenhænge (se f.eks. Digital Post-løsningen Dit Kvarter) – målet, at der skal være relevante og fyldige historier til alle områder i Aarhus. Det er en udfordring, at der arbejdes med mange forskellige geografiske inddelinger – SAVE-projektet går frem efter statistikdistrikter, kulturmiljøer har deres egen udstrækning osv. Dit Kvarter skal også mappes efter et udvalgt kvarter.

Der er derfor stadig en stor opgave og et potentiale i at *mappe* alle ejendoms-, gade- og ”kvarters”-beskrivelser i AarhusWiki til gennemskuelige oversigter. *Mappingen* skal overføres løbende til Spatial Map.

Der er stort potentiale i at kategorisere indholdet i AarhusWiki efter mere præcise kulturmiljøinddelinger. I forbindelse med WAVE-projektet blev der udviklet en model for ’bygningshistoriske kategorier’, jf. [Metode til bygningsbeskrivelser og bygningstypologier](#)

En tilbagevenden hertil kunne give arkivet et bedre redskab til at skanne det bevarede kulturmiljø i Aarhus.

Der er et stort partnerskabspotentiale med andre afdelinger i Aarhus Kommune. Særligt i forbindelse med kommuneplanlægning og større byrumsforandringer. Det kan f.eks. være omlægninger af trafik, gader og pladser og helheds- og lokalplaner.

Som en del af WaVE-projektet blev det pålagt hver projektpartner at identificere to eller flere såkaldte "Good Practices", som skulle demonstrere partnernes bedste praksis. De udvalgte Good Practices skulle være med til inspirere projektpartnerne til nye og innovative fremgangsmetoder relateret til kulturarv. I Aarhus blev det besluttet at tage udgangspunkt i to vidtrækkende projekter af nyere karakter, hhv. fritlægningen af Aarhus Å og omlægningen af den gamle havnefront ved Mindet til Urban Mediaspace Aarhus, herunder opførelsen af DOKK1, Havnepladsen m.m. Disse eksempler inspirerer til, at stadsarkivet har en rolle for udpegning af ikonisk kulturarv i Aarhus Kommune.

AARHUS
WIKI

Navigation

[Alle artikler](#)
[Kategorier](#)
[Tilfældig side](#)

Deltagelse

[Opret en konto](#)
[Sådan skriver du en artikel](#)
[Hjælp](#)

Wikiværktøjer

[Specialsider](#)

Særlige temaer

Søg på AarhusWiki

Anonym

Den historiske havnefront

[Side](#) [Diskussion](#)

[Vis kilde](#) [Historik](#)

Den historiske havnefront er et udpeget kulturarvsområde i Interreg Europe projektet [WaVE](#). Havnefronten er geografisk afgrænset til kyststrækningen fra Skovvejen i nord til Skansepalæet ved Strandvejen i syd.

[Aarhus Stadsarkiv](#) tager på vegne af [Aarhus Kommune](#) del i Interreg Europe projektet [WaVE](#), der tager afsæt i ønsket om at styrke og stimulere et øget fokus på kulturarv ved vand i lokale og regionale politikker. Som en del af målet om at intensivere fokus på byens kulturarv ved vand blev det besluttet at udvælge tre større geografiske kulturarvsområder som potentielle kulturmiljøtilføjelser til [Kulturhistorisk Redegørelse](#). Sammen med de to øvrige kulturmiljøer [Aarhus Å fra Brabrand Sø til Mindet](#), og [Industrihavnen ved Mindet, Mellemarmen og Kornpier](#) skulle Den historiske havnefront dokumenteres og beskrives for at klarlægge værdierne forbundet til områderne.

Indholdsfortegnelse

[skjul](#)

- 1 Baggrundshistorie
- 2 Det arkitektfaglige bidrag
- 3 Gaderne på Den Historiske Havnefront
- 4 Bygninger på Den Historiske Havnefront - Oversigtskort
- 5 Litteratur og kilder

Havnegade, en del af Den historiske havnefront.
Foto: Poul Pedersen. Ca. 1952.

- 10 -

3. Byudvikling og placemaking

Faktaboks

Stadsarkivets væsentligste indsatser er:

- Inddragelse ad hoc / strategisk i forbindelse med projekter som Kongelunden, Bispetorv og udviklingsplaner for Amtssygehuset og Lisbjerg
- Inddragelse i Teknik og Miljø/Vejnavnenævnets arbejde med navngivning af gader og pladser
- Rådgivning til politisk niveau.

Stadsarkivets platforme til indsatsen er primært:

- historier og dokumentation på AarhusWiki samt arkivalier på AarhusArkivet
- links fra gade- og områdebeskrivelser på AarhusWiki til Teknik og Miljø's planlægningsplatform Spatial Map
- Kommunikationssamarbejder.

Links:

- [Forside | AmtssygehusArkivet](#)
- [Områdets historie \(aarhus.dk\)](#)

Strategisk sigte

Historiske erfaringer giver ofte en følelse af identitet og tilhørsforhold til steder. Både til små fællesskaber som landsbyer og kvarterer og de store, overgribende fællesskaber som "Aarhus" og Aarhus Kommune. Det er formodningen, at viden og adgang til viden vil gøre flere borgere interesserede i at passe på deres by og deltage aktivt som borgere.

Historiske erfaringer kan f.eks. inspirere til at navngive gader og pladser. Denne form for navngivning har vist sig at være vigtig for at sikre, at befolkningsgrupper og køn er anerkendt i byrummet. Navne i byrummet giver en retning for, hvad kommunen ønsker at påskønne historisk, og hvad den fremadrettet ønsker at fremhæve.

Historiske erfaringer kan rodfæste folk. Det gælder både dem, der har boet her længe, og dem, der lige er flyttet hertil fra nær eller fjern. En særlig situation er byudvikling på bar mark eller ved gennemgribende transformation af ældre bygninger eller bydele.

Det historiske bidrag til byudviklingen er – ligesom kulturmiljøarbejdet – afhængigt af adgangen til autentiske kilder og kvalitetssikrede rammesættende fortællinger og analyser.

Politikken for Arkitektur og Bykvalitet giver stadsarkivet et stærkt strategisk afsæt til samarbejder på tværs af kommunen og med private interessenter. Politikken arbejder bl.a. med pejlemærker, hvoraf # 5 hedder: "Vi bygger videre på historien".

Beskrivelse

Strategiske samarbejder finder sted med større byudviklingsområder i Aarhus:

Kongelunden. Stadsarkivets samarbejder om at dokumentere og fortælle stedets vidtstrakte historie om lokationer, personer og hensigter gennem tiden. Formålet er at engagere borgerne i en central udvikling af stor betydning for Aarhus. Et andet formål er at oplyse om, at stedets historie og egenart ikke forsvinder, men tages med ind i udviklingsplanerne for området og idrætsfaciliteterne mv.

Amtssygehuset og Lisbjerg. Stadsarkivets har bidraget gennem dokumentation af stedets historie og ved indsamling af fortællinger og billeder mv., lagt op på en hjemmeside til brug for arkitekter, planlæggere og borgere. Stadsarkivet bidrager også til navngivningen af området.

Resultater

- Berigelse af rammeforståelsen af SAVE-registreringerne
- Bidrag til omlægninger og beskrivelser af f.eks. Vesterbro Torv, Bispetorv, Fredens Torv, Store Torv, Vestergade m.fl.
- Projekthjemmesider og bidrag til hjemmesider for Lisbjerg og Kongelunden-projekterne samt kommunikation.
- Kongelundssamarbejdet involverer også fagligt bidrag til arkitektkonkurrencer, kunststrategi og stedsbundet formidling.

Potentialer

Der er et stort partnerskabspotentiale med andre afdelinger i Aarhus Kommune. Særligt i forbindelse med kommuneplanlægning og større byrumsforandringer.

Det kan f.eks. være de vedtagne planer om en helhedsplan for Vestergade. Her har stadsarkivet lavet en omfattende dokumentation på AarhusWiki og forberedt en bog.

Det gælder også planerne for nyindretning af Bispetorv, der må formodes at blive et af de mest profilerede projekter i Aarhus i de kommende år.

4. Forskning og undervisning

Faktaboks

Stadsarkivets væsentligste indsatser er:

- Jævnligt samarbejde med Aarhus Universitet om undervisning
- Ad hoc Samarbejde med Dansk Center for Byhistorie om forskning
- Ad hoc undervisning ved andre videregående uddannelser.

Link:

- [Forskning \(aarhus.dk\)](http://forskning.aarhus.dk)

Strategisk sigte

Stadsarkivet ønsker at skabe ressourcer til fremtidens undervisning og forskning ved videregående uddannelser. Det anses som en fordel, hvis dette samtidig kan bringe arkivets egne samlinger i spil og ikke mindst de digitale samlinger. Begge dele er lige vigtige, men især anvendelse af de digitale samlinger åbner for nye perspektiver for brug af digitale metoder og for forskersamarbejder.

Beskrivelse

Stadsarkivet deltager nærmest permanent i undervisning ved Afdeling for Historie og Klassiske Studier på Aarhus Universitet. Især i fag om arkiver og digitale metoder samt kulturarv og formidling.

På ad hoc-basis har arkivet bidraget med gæsteundervisning ved arkitektskolen og andre universiteter i fag inden for kulturarv, informations- og biblioteksvidenskab.

Fra tid til anden har arkivets personale medvirket ved forskeruddannelser. Dels som vejleder af ph.d.-projekter ved Aarhus Universitet, særligt inden for byhistorie, dels som bedømmer af tilsvarende afhandlinger ved dette og andre universiteter.

Resultater

I cirka 10 år har stadsarkivet undervist de fleste historiestuderende i Aarhus. Undervisningen er sket ved at tage del i forløb, som afvikles af underviserne, en eller flere gange. Forløbene har handlet om introduktion til arkivvæsenet, digitale metoder og brug af *machine reading*-værktøjer.

Der er gennemført vejledning og bedømmelse af en håndfuld ph.d.-afhandlinger om Aarhus' historie. I de senere år er det mærkbart, at universitetet har færre midler til forskeruddannelse.

Aktuelt deltager arkivet i et AU-projekt, MELICA (Modeling Everyday Life In Cold-War Aarhus, The Plan and the Reality of Civil Defense) ved Aarhus Universitet. Aarhus Stadsarkiv medvirker til digitalisering og key word-registrering og tekstgenkendelse.

Potentialer

Digitaliseringen af udvalgte materialesamlinger kan på et tidligt tidspunkt knyttes an til en forskningsanvendelse. Det gælder ikke mindst de igangværende og planlagte digitaliseringer ved Family Search af byråds- og fattigvæsensarkiver. De suppleres forhåbentlig af flere materialer senere.

Det er vurderingen, at forskning som f.eks. ph.d.-afhandlinger har en langvarig og afgørende indflydelse på udviklingen af det lokalhistoriske arbejde. Forskning peger på nye indsigter og nye materialer, og forskeruddannelserne har også betydning for rekruttering og kompetenceudvikling andre steder end på universiteterne selv.

Machine learning og sprogmodeller må forventes at blive kommende store forskningsområder. Arkivets digitale datasæt kan være meget relevante i den sammenhæng.

Der er truffet aftale med Dansk Center for Byhistorie om, at centret vil publicere datasættet om danske sogne- og byrådsprotokoller fra projektet Retrodigitalisering. Det sker i form af betaling af et Transkribus Site, men på sigt kan andre modeller tænkes.

Der er uudnyttede muligheder for at forme et helt undervisningsforløb i byhistorie, kulturarv og digitale metoder målrettet videregående uddannelser.

5. Lokalarkiver

Faktaboks

Stadsarkivets væsentligste indsatser er:

- Samarbejde med Aarhus Kommunes 21 lokalarkiver
- Lokalarkiverne er frivillige organisationer
- I forbindelse med kommunalreformen i 1970 var der stort fokus på lokalhistorien i de mindre kommuner, og der blev sat gang i lokale indsamlinger
- De lokalhistoriske samlinger blev i "Retningslinjer for lokalhistoriske samlinger" fra 1973 tilknyttet bibliotekerne. Administrativt blev samlingerne beskrevet som en del af biblioteksvæsenet
- Et arkivudvalg har siden 1986 koordineret indsatsen
- Stadsarkivet har fast repræsentation i Arkivudvalget.

Stadsarkivets platforme til indsatsen er primært:

- historier og dokumentation om lokalsamfundene på AarhusWiki
- sognekommunernes arkiver registreret på AarhusArkivet.
- Kommunikationssamarbejder.

Link:

- [Lokalhistorie | AarhusBibliotekerne \(aakb.dk\)](http://Lokalhistorie | AarhusBibliotekerne (aakb.dk))

Strategisk sigte

Stadsarkivet ønsker at samarbejde med og give en hånd til kommunens frivilligt fungerende lokalarkiver. Stadsarkivets mission deles på mange måder af lokalarkiverne. Det gælder f.eks. ønsket om at give borgerne redskaber til at se sig selv i en historisk ramme og til at tage historien i hånden og derved blive mere kritiske og potentielt set mere vidende borgere. Det gælder også ønsket om at være med til at sikre bæredygtige lokalsamfund med en rodfæstet identitet, der kan bære udviklingen frem.

Politisk er der også ønsket om bæredygtige lokalsamfund og fremme af den "demokratiske samtale". Det er på spil i så forskellige sammenhænge som medie billedet, infrastruktur, fællesråd og den fysiske byudvikling. Politik for Arkitektur og Bykvalitet har som to af sine pejlemærker hhv. "Vi bygger videre på historien" og "Lokalt engagement skaber god bykvalitet".

Begge dele forudsætter viden om vores ståsteder og baggrunde.

Beskrivelse

Arkivudvalget består af repræsentanter fra de tre kredse i lokalarkiverne, Aarhus Bibliotekerne og Aarhus Stadsarkiv. Det vedtager bl.a. retningslinjer for tildeling af støtte fra Aarhus Kommune og for ansættelse af lokale arkivledere i et beskedent antal timer.

Lokalarkiverne er organiseret i Sammenslutningen af Lokalarkiver, SLA, og modtager tilbud om uddannelse og kurser derfra. Langt de fleste lokalarkiver anvender registreringsværktøjet Arkibas. Det udvikles og driftes af SLA. Bruger man Arkibas, er det muligt at lægge billeder og registreringer op på hjemmesiden Arkiv.dk.

Stadsarkivet er medlem af Organisationen Danske Arkiver og anvender sit eget system, der understøtter AarhusArkivet.dk.

Samarbejde mellem lokalarkiver og stadsarkivet har flg. former

- Stadsarkivet vedligeholder registrering og tilgængeliggørelse af Aarhus Kommunes arkiv, der rummer alt materiale fra de nu nedlagte sognekommuner. Sognekommunerne dækker næsten en-til-en de områder, som lokalarkiverne dækker.
- Stadsarkivet hjælper til med at beskrive lokalarkiverne og lokalområdernes historie på Aarhus Bibliotekernes hjemmeside.
- Samarbejde om retrodigitalisering og brug af dokumentskanner.

Resultater

Alle sognekommunernes arkiver er registreret i AarhusArkivet efter overdragelsen fra Rigsarkivet.

Stadsarkivet har prioriteret at detailregistrere en del af journalsagsrækkerne fra sognekommunerne. Titlerne på de enkelte journalsager er skrevet ind for at lette indgangen og søgningen til ofte omfattende serier. Der er oprettet et stort antal entiteter.

Sognekommunernes historie er beskrevet på AarhusWiki i et opslag om [Landkommunalstyret \(sognekommuner\) - AarhusWiki](#). Fra opslaget er der links til de enkelte kommunebeskrivelser og fra disse links videre til AarhusArkivet.

Oplandsudvalget, nedsat i 2019, har arbejdet med det gode liv i oplandet ud fra fire temaer: infrastruktur og byudvikling, kultur og fritidstilbud, kommunikation i og med oplandet samt tættere kobling mellem fællesråd og byråd. Stadsarkivet har understøttet dette med beskrivelser af lokalsamfund i Aarhus Kommune og med et kommunikationssamarbejde med Aarhus Stiftstidende i årene derefter. Det handlede om fortællinger om de 21 sognekommuner.

Retrodigitalisering.dk. Dette projekt handler om udvikling af computermodeller til at genkende håndskrevne historiske dokumenter med henblik på senere tilgængeliggørelse og anvendelse. Det udvalgte materiale er sognerådsprotokoller 1842-1970. Dvs. alle sognerådsprotokoller er digitaliseret og kan anvendes via AarhusArkivet.dk. Protokoller fra perioden 1842 til cirka 1930 er desuden maskinlæst eller transskriberet.

Potentialer

Registreringerne af sognekommunearkiverne i AarhusArkivet kan udvides med flere entitetsbeskrivelser i samarbejde med lokalarkiverne.

Lokalarkiverne er ikke det, som arkivloven regner for "offentlige arkiver", og der er derfor begrænsninger for, hvordan de kan indsamle og på anden måde "behandle" persondata. I arkivvæsenet som sådan er der i disse år overvejelser om samarbejdsmodeller mellem offentlige arkiver og lokale arkiver om digital arkivering i henhold til databeskyttelsesreglerne.

Mange lokalarkiver er presset af pladmangel. Med bedre magasinfaciliteter kunne stadsarkivet være behjælpelige med dette.

Afgørelsen	Sagen	Afgørelsen
	Aarhus Amtsråd har givet Købmd. Vilh. Lund, Brabrand, Tilladelse til at forhandle skattepligtigt Øl. Afgiften for 1923 er 50 Kr.	Til Efterretning
Efterretning	Landsinspektør Rørholm har indsendt Vejplan og Udstykningsplan for stadiet nr. 14 g af Brabrand, tilhørende Proprietær Preetzmann.	Planen godkendes paa Betingelse af at der ikke bygges nærmere til Skovvangsvej end 6 Alen, og at der ikke gives andre Grundejere Færdselsret paa den vestligste Vej. -
Efterretning	Et af Kasse og Regnskabsudvalget udarbejdet Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter for Aaret 1924 - 25 fremlægtes.	Vedtaget ved 1' Behandling
Efterretning	Vejudvalget henstiller paa Foranledning af Baron G. Zytphen Adeler's Andragende, at der anlægges et Fortov i Langtalsvej paa Betingelse af at de tilstodende Grundejere gratis vil afgive det nødvendige Areal.	Bifaldes
Efterretning	Udvalget for Igangsættelse af Arbejde foreslår under Hensyn til Arbejdsløsheden ved yderligere Opdæmning at lægge Kørebanelen paa Constantinsborgvej ca. 12", for om muligt at undgå fremtidige Oversvømmelser.	Vedtaget.
	Uddeling af 10 Portioner af	

6. Nationalt og internationalt samarbejde

Faktaboks

Stadsarkivets væsentligste indsatser er:

- Medlemskab af Organisationen Danske Arkiver og International Council on Archives
- Deltagelse i danske og nordiske arkivkonferencer.

Link:

- [Section of Local, Municipal and Territorial Archives - SLMT - ICA](#)
- [ODA – Organisationen Danske Arkiver \(dkarkiver.dk\)](#)

Strategisk sigte

Det er i stadsarkivets interesse at sikre interessevaretagelse gennem medlemskab af Organisationen Danske Arkiver (ODA). ODA's formål er gennem samarbejde, forskning, udvikling og formidling at fremme de danske arkivers kulturpolitiske arbejde til gavn for sikringen af den arkivalske kulturarv.

ODA repræsenterer bl.a. kommunearkiverne i samarbejdsorganet med KL og Rigsarkivet, kaldet K-udvalget. ODA er høringspart i en række sammenhænge og har deltaget i forskellige udvalgsarbejder om arkivlovsrevision. ODA organiserer bl.a. den interne udviklingsdialog om arkivsystemer.

Stadsarkivet er medlem af International Council on Archives (ICA).

ICA's formål er at samle og repræsentere arkiver på verdensplan og udvikle arkiverne ved at samle dem i sektioner og grupper. Stadsarkivet er således medlem af Section of Local, Municipal and Territorial Archives.

Beskrivelse

Stadsarkivet deltager fortrinsvis i ODA's e-arkiveringsnetværker og har i cirka ti år været repræsenteret i ODA's bestyrelse.

I ICA-regi har deltagelsen haft form af bestyrelsesarbejde i Section of Local, Municipal and Territorial Archives, fra 2021 som formand. Formandskabet giver sæde i ICA's Executive Board og forskellige underkommissioner.

Resultater

Stadsarkivet har i 2018 og 2019 været projektleder for projektet "Giv det videre". Det var et projekt, der rakte ud til ODA's og SLA's medlemmer. Det arbejdede på grundlag af støtte fra fonde og Slots- og Kulturstyrelsen og handlede om indsamling af livshistorier.

Stadsarkivet har 2022-2024 været projektleder for Retrodigitalisering.dk., et projekt om maskinel tekstgenkendelse. Projektet var støttet økonomisk af ODA og inviterede deres medlemmer til at deltage.

Stadsarkivet har præsenteret papers ved ICA's konferencer i 2017, 2019, 2022 og 2023. Præsentationer har især handlet om digitale tjenester og metoder til borgerinddragelse, byudvikling og *citizen science*.

Stadsarkivet har fra ICA især hentet inspiration til udviklingsprincipper for AarhusArkivet fra de anbefalede standarder i RiC-modellerne ("Records in Context"). Dette er en konceptuel model og ontologi til arkivbeskrivelse af arkivalier, designet af ekspertgruppen for arkivbeskrivelse i ICA.

Stadsarkivet har aflagt præsentationer ved danske og nordiske arkivkonferencer 2015, 2018, 2022 og 2024.

Potentialer

Medlemskab af ODA bør prioriteres som hidtil. Kommende arkivlovsrevisioner vil skulle drøftes her. Det samme gælder løbende ændringer og tilpasninger af arkivlovgivning, afleveringsbekendtgørelser mv.

Det må forventes, at Organisationen Danske Arkiver og Sammenslutningen af Lokalarkiver indleder sammenlægningsforhandlinger. Aarhus Stadsarkivet bør følge udviklingen tæt og holde kontakt med de lokale lokalarkiver om udviklingen.

7. Partnerskaber i øvrigt

Faktaboks

Stadsarkivets væsentligste indsatser er:

- Samarbejde med det lokale folkeuniversitet og lokale historie- og bevaringsforeninger
- Aarhus Byhistoriske Fond
- Ad hoc samarbejde med oplysningsforbund og boligsociale indsatser (Bydelsmødrene)

Links:

- [Historisk Samfund for Århus Stift \(historisk-samfund-aarhus.dk\)](http://historisk-samfund-aarhus.dk)
- [Aarhus' historie | lex.dk – Trap Danmark](http://lex.dk)
- [Bykultur.dk - Bykultur.dk](http://Bykultur.dk)

Strategisk sigte

Stadsarkivet har et ønske om at sætte historien i spil som ressource i folks liv. Borgerservice og Biblioteker og Aarhus Kommune generelt har politikker om at modvirke ensomhed og mistrivsel, fremme integration, bæredygtige bydele og klimatiltag mv.

Stadsarkivet går ind i disse indsatser på forskellige måder, herunder med partnerskaber med civile organisationer og foreninger.

Stadsarkivet ønsker at fremme samarbejdet med lokale kulturinstitutioner.

Den formelle ramme om dette samarbejde er Aarhus Byhistoriske Fond.

Beskrivelse

Stadsarkivet deltager i Historisk Samfund for Aarhus Stift. Det har til formål at fremme interessen for Østjyllands lokalhistorie. Det sker ved udgivelse af årbøger, foredrag om områdets lokale historie samt ekskursioner til historiske udflugtsmål. Arkivet har i mange år deltaget i bestyrelsesarbejdet og lægger lokaler til selskabets offentlige arrangementer.

Stadsarkivet har i tre år deltaget i undervisning af Gellerups Bydelsmødre, en indsats under Fonden for Socialt Ansvar og Aarhus Kommunes arbejde i område.

Der tilbydes historiske foredrag i samarbejde med oplysningsforbund efter invitation fra disse.

Stadsarkivet deltager i programrådet for Folkeuniversitet i Aarhus og har ved flere lejligheder været aktiv i udviklingen af Århundredets Festivaler og diverse foredrags- og kursusarrangementer.

Stadsarkivet er på ad hoc-basis bevaringsforeningen Foreningen for Bykultur behjælpelig med historisk dokumentation.

Aarhus Byhistoriske Fond er samarbejdsorgan for Aarhus Stadsarkiv, Moesgaard Museum, Den Gamle By og lokalarkiverne. Den primære aktivitet er udgivelsen af bøger.

Resultater

Stadsarkivet var behjælpelig med digitalisering af Århus Stifts Årbøger, der udgør et væsentligt bidrag til forståelsen af vores lokale historie.

Gennem årene har der været gode samarbejder med folkeuniversitets Århundredets Festival, ikke mindst da disse var organiseret efter historiske perioder.

Større enkeltstående samarbejdsprojekter er gennemført. F.eks. med Trap Danmark, der har bidraget til udgivelsen af nyeste bind heraf samt en række digitale ressourcer på lex.dk.

Potentialer

Der er generelt et vigtigt potentiale i at fastholde og evt. udvide flere af de eksisterende samarbejder. Det skyldes, at stadsarkivet har begrænsede ressourcer til at afholde og sikre omtale af arrangementer og til at udtænke nye koncepter for arrangementer. Det sidste er vigtigt, da der er større og større fokus på den samlede oplevelse, som et historisk arrangement indgår i.

Historisk Samfund for Århus Stift er en af landets mest levedygtige og aktive af sin slags. Dets organisering og foredragsvirksomhed lukker et hul i stadsarkivets samarbejde med lokale kulturinstitutioner.

Folkeuniversitetet har udviklet levende og anderledes koncepter for historiske arrangementer, og ved at koble sig på disse minimerer stadsarkivet sine omkostninger og når længere ud med sine arrangementer.

Samarbejdet med de øvrige kulturhistoriske institutioner i kommunen er af væsentlig betydning for stadsarkivet. Det gælder både de museer, der er med i Aarhus Byhistoriske Fond – Moesgaard Museum og Den Gamle By, men der er et potentiale for mere samarbejde med de øvrige institutioner.

Aarhus Byhistorisk Fond er i gang med at omlægge sin strategi efter at have mistet sit kommunale tilskud. En tænkelig vej frem er, at fonden målrettet sine midler på udgivelsen af

et eller flere større værker. Fondens administration og bogsalg varetages hidtil af stadsarkivet. Begge dele skal gøres billigere under de nye økonomiske forhold.

Bøger kan stadig produceres af fonden, hvis de er finansierede. Nye værker er under udarbejdelse om hhv. Vestergade og Trafik og infrastruktur i Aarhus fra 1970 til i dag.

Lokalhistoriske billeder: fonden betaler for driften af AarhusBilleder.dk. Der er et uforløst potentiale i at sammenlægge de eksisterende billedvisningsportaler.

Der er potentialer i at udvikle nye samarbejder inden for områderne ensomhed, mistrivsel og integration/bæredygtige fællesskaber.

Indsatserne bør være godt finansierede og indgå i større programmer. De kan med fordel udvikles på tværs af Borgerservice og Biblioteker for at styrke den fælles indsats og skabe bedre økonomi og fortsat drift.

Arkivdrift og digitalisering

8. Kommunearkiv og indsamling

Faktaboks

- Aarhus Stadsarkivs samling indeholder 11,5 hyldekilometer arkivalier.
- Kommunearkivet indeholder 10,5 hyldekilometer arkivalier.
- Kommunearkivet indeholder Aarhus Kommunes arkiv samt arkiverne efter de 20 sognekommuner, som i 1970 blev indlemmet i Aarhus Kommune.
- Kommunearkivet dækker perioden fra 1841 og frem til i dag.
- Rigsarkivet har frem til 2015 indsamlet 5,5 hyldekilometer, som senere blev hjemtaget.
- Stadsarkivet har fra 2015 indsamlet 4 hyldekilometer.
- Største indsamlingsprojekt – Magistraten for Teknik og Miljø omfatter 1.000 hyldekilometer arkivalier og 3 års projektarbejde.
- Andre store afleveringer: Byrådsservice (byrådets journalsager), Aarhus Havn, Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse.
- Privatarkiverne udgør 1.000 hyldekilometer arkivalier.
- Indsamling af privatarkivet påbegyndt i 2012.
- 5 væsentlige privatarkiver: Århus Stiftstidende, Sallingarkivet, AGF, Thomas og Poul Pedersens fotografarkiv, Aarhus Filmværkstedes filmarkiv

Link:

- [Kommunearkivet \(1841-2015\) | AarhusArkivet](#) (kommunearkivet)

Strategisk sigte

Aarhus Stadsarkiv har til opgave at indsamle, bevare og formidle lokale arkivalier af både kommunal og privat oprindelse. Aarhus Stadsarkiv fungerer som et dokumentationscenter, hvor kommunale myndigheder og privatpersoner kan tilgå oplysninger, som de i henhold til lovgivningen har ret til at se.

Indsamling er en af Stadsarkivets kerneopgaver, og den danner grundpillen i, at vi kan skrive byens historie i fremtiden.

Med indsamling følger ordning og registrering af arkivalier. Det er en ressourcekrævende opgave. Til indsamling af kommunale arkiver følger ofte lønkroner svarende til opgavens størrelse, mens udgifterne til ordning og registrering af private afleveringer afholdes af stadsarkivet.

Kommunearkivopgave

Aarhus Stadsarkiv er Aarhus Kommunes forvaltningsarkiv i henhold til Arkivlovens §7.

Formålet er at sikre borgernes demokratiske ret til at se materiale, som loven siger, skal

gemmes, og sikre kommunens egen adgang til dokumentation af beslutninger vedr. kommunens drift og borgere. Et tredje formål er at skabe grundlag for historiske undersøgelser.

Det er Aarhus Stadsarkivs opgave:

- at sikre bevaringen af arkivalier, der har historisk værdi eller tjener til dokumentation af forhold af væsentlig administrativ eller retlig betydning for borgere og myndigheder
- at sikre mulighed for kassation af ikke-bevaringsværdige offentlige arkivalier
- at stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder, herunder til forskningsformål
- at vejlede borgere og myndigheder i benyttelse af arkivalier.

Aarhus Stadsarkiv har i samarbejde med Aarhus Kommune udarbejdet en oversigt over kommunens fysiske arkiver. Heraf fremgår det, hvor og hvor mange bevaringsværdige arkivalier, Aarhus Kommune opbevarer, og som med tiden skal afleveres til stadsarkivet. Stadsarkivet planlægger i samarbejde med Aarhus Kommune og dets institutioner afleveringen af arkivalier.

Byens arkiv

Aarhus Stadsarkiv indsamler arkivalier fra private borgere, foreninger, virksomheder og organisationer. De indsamlede arkivalier betragtes som i offentligt arkiveje. Stadsarkivets primære dækningsområde er de centrale dele af Aarhus. Det er frivilligt for private at aflevere materiale til historisk arkiv, og afleverings- og adgangsbetingelser aftales mellem parterne.

Beskrivelse

KOMMUNEARKIVET

Siden 2012 har Aarhus Stadsarkiv indsamlet bevaringsværdige arkivalier fra Aarhus Kommune. I begyndelsen blev materialerne opbevaret ved Rigsarkivet, men efter dettes fraflytning har Aarhus Stadsarkiv hjemtaget og opbevare Aarhus Kommunes historiske arkiv fra 1841 og frem til nu. Arkivet fylder omkring 10,5 hyldekilometer.

Afleveringerne sker enten ved, at stadsarkivet henvender sig og anmoder om en aflevering af specifikke materialer, eller ved at den kommunale enhed selv retter henvendelse.

Aarhus Stadsarkiv købes typisk til ordnings-, registrerings- og pakkearbejder, når Aarhus Kommune afleverer sine arkivalier.

Stadsarkivet har de sidste fem år brugt mange ressourcer på kommunearkivindsamling og registrering, mens en aktiv indsamling af private arkiver har haft lavere prioritering.

PRIVATARKIVER

Aarhus Stadsarkiv indsamler privatarkiver, og samlingen indeholder bl.a. arkiver efter Salling Group, AGF, Århus Stiftstidende samt flere af byens førende fotografer. Denne del af samlingen fylder omkring 1.000 hyldecenter.

Aarhus Stadsarkiv indsamler arkiver via netværk, aktive henvendelser og donationer. Større afleveringer kommer ind via samarbejdsaftaler, mens mindre arkiver kommer ind via donation ved fremmøde på arkivet.

Registrering

Alle materialerne, som Aarhus Stadsarkiv indsamler, ordnes og registreres efter gældende praksis og standarder.

Aarhus Stadsarkiv arbejder med principper om detailregistrering helt ned på enkeltsgagsniveau for udvalgte arkivgrupper. Stadsarkivet bruger mange ressourcer på at detaljerede oplysninger – typisk sagstitler og sagsreferater – således alle brugere får et dybere indblik i samlingerne og derved et forbedret søgeresultat på aarhusarkivet.dk.

Dette har været en stor succes, og med baggrund i disse erfaringer har stadsarkivet genåbnet afsluttede registreringsarbejder, primært nogle Stadsarkivet har overtaget fra Rigsarkivet, og genregistreret disse efter ovenstående principper.

I registreringen tilføjes der yderligere metadata i form af entiteter – oplysninger om personer, organisationer, steder og begivenheder, som materialet omhandler. Hver enkelt registrering rummer også oplysninger om dets aftale forhold og juridiske status.

Alle materialer pakkes forsvarligt ned og opstilles på Stadsarkivet magasiner. Aarhus Stadsarkivs pakke- og emballeringsmaterialer lever op til Rigsarkivets anbefalinger.

Resultater

Aarhus Stadsarkivs samling rummer samlet 11,5 hyldecenter arkivmateriale.

Aarhus Stadsarkiv har siden oprettelsen i 2011 indsamlet 5,5 hyldecenter arkivalier, mens den resterende del – 6 kilometer – er hjemtaget fra Rigsarkivet.

Aarhus Stadsarkivet har modtaget afleveringer fra alle dele af Aarhus Kommunes forvaltningsområder. Største aflevering på 1.000 hyldecenter blev fra 2018 til 2021 modtaget fra Magistraten for Teknik og Miljø. Den blev modtaget i forbindelse med, at MTM skulle

fraflytte tre administrationsbygninger for at blive samlet i den nye administrationsbygning 'Blixens' i Brabrand.

Af andre væsentlige afleveringer kan nævnes byrådsarkivet afleveret af Borgmesterens Afdeling, Aarhus Havns arkiv, Musikhuset Aarhus arkiv, borgersager fra Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Af private afleveringer kan bl.a. fremhæves Sallings arkiv, fotograf Thomas og Poul Pedersens arkiv, Aarhus Filmværkstedes filmarkiv, AGF og slægtsarkivet efter Weis-familien.

Indsamlingen privatarkiver er i disse år begrænset af, at Stadsarkivet mangler magasinplads. Det gør, at vi udskyder afleveringsforretninger.

Synlighed, netværk og det gode samarbejde

I indsamlingen af privatarkiver bruger Stadsarkivet aktivt vores netværk, og de gode samarbejdsrelationer som vi har oparbejdet over årene. Stadsarkivet har en stærk profil i den offentlige bevidsthed bl.a. via medier, foredragsvirksomhed og udgivelser. Vi nyder stor tillid blandt kommunale samarbejdspartnere og i lokalsamfundet. Dette letter muligheden for at etablere de nødvendige relationer, som er grundstenen i vores indsamlingsarbejde.

Potentialer

Indsamling af arkivalier er generelt hæmmet af stadsarkivets magasinsituation. Ser man bort fra dette så bør vi arbejde med:

At skærpe den strategiske indsamling af privatarkiver. Aarhus Stadsarkiv har et efterslæb med indsamling af privatarkiver. Det vil være oplagt at begynde med indsamling af foreningsarkiver. Her har der ikke været en strategisk indsamling siden slutningen af 1980'erne. Det bør være et opmærksomhedspunkt fremadrettet.

Detaljeret registrering af det indsamlede materiale styrker brugen af arkivalier, og borgere får mulighed for en både dybere og bredere indsigt i byens historie.

Vi skal arbejde med digitalisering af højprofilmaterialet – f.eks. byggesager vedr. nedrevne ejendomme.

Vi skal arbejde med registrering af fattigvæsens- og socialforvaltningens materialer for at styrke vores tilbud til udsatte borgere i samfundet. Det vil styrke vores samarbejde med "Retten til egen historie". Vi skal profilere denne del af vores virke bedre.

9. Digitaliseringsprojekter

Faktaboks

- Stadsarkivet har gennemført mange væsentligt digitaliseringsprojekter siden oprettelsen. I begyndelse trak stadsarkivet primært på et meget omfattende frivilligkorps, men i takt med projekternes kompleksitet og omfang er samarbejdet i højere grad vendt mod professionelle samarbejdspartnere.
- Frivilligbårne digitaliseringsprojekter:
 - 2012-13: Sejrs Sedler
 - 2012-: Århus Stiftstidendes billedsamling
 - 2013-14: Aarhus Byråds Forhandlinger
 - 2014: Århus Stifts Årbøger
 - 2020-: Retrodigitalisering/Transkribus (sognerådsprotokoller dog digitaliseret af professionelt bureau)
- Digitaliseringsprojekter med professionelle samarbejdspartnere
 - 2016-17: Family Search 1
 - 2019-2022: Digitalisering af Boligforeningen AAB's arkiv
 - 2023-24: Family Search 2
 - 2023-24: MELICA

Der er med tiden blevet digitaliseret omkring 2 millioner sider/billeder, som brugere kan tilgå online på stadsarkivets søgeportal www.aarhusarkivet.dk.

Links:

- [Søgeresultat | AarhusArkivet](#) (Sejrs Sedler)
- [Søgeresultat | AarhusArkivet](#) (Århus Stiftstidendes Fotosamling)
- [Aarhus Byråds arkiv \(1867-1940\) | AarhusArkivet](#) (Aarhus Byråds journalsager)
- [Søgeresultat | AarhusArkivet](#) (skattemandtalslister)
- [Historisk Samfund for Århus Stift | Online artikler \(historisk-samfund-aarhus.dk\)](#)

Strategisk sigte

Stadsarkivet arbejder med digitalisering for at gøre informationer tilgængelige for interesserede. Vi arbejder efter en målsætning om, at information er vores mest dyrebare ressource. Vi mener, at informationer så vidt muligt skal være frie.

Digitaliseringen er sket med udgangspunkt i forskellige samarbejder, som på forskellig vis er med at styrke Stadsarkivets profil blandt brugere, i faglige netværk og professionelle samarbejdspartnere.

Beskrivelse

2012-13: SEJRS SEDLER

Kartotek med 120.000 lokalhistoriske optegnelser digitaliseret af Stadsarkivets frivilligkorps. Mere end 100 frivillige var aktive på projektet, og de sikrede, at projektet blev gennemført på lige over et år.

Frivillige lånte sedlerne med hjem og afskrev dem via en webbaseret platform, som Stadsarkivet havde udviklet til formålet. Da alle sedler var skrevet ind, læste de frivillige korrektur på materialet. Stadsarkivet bearbejdede det indskrevne og lagde det på www.sejrssedler.dk.

2013-14: DIGITALISERING AF AARHUS BYRÅDS TRYKTE FORHANDLINGSPROTOKOLLER

Fokus på tiden fra 1867 til 1940

Stadsarkivet indskannede med frivilliges hjælp Aarhus Byråds forhandlinger. Indskanningerne blev ocr-læst og via et website lagt online, så frivillige kunne sidde hjemme og læse korrektur på teksten. Som noget nyt bad vi de frivillige om at opmærke entiteter; organisationer, personer og steder. Entitetsregistreringen kom senere til at danne rygrad i Stadsarkivets registreringssystem.

Omkring 75 frivillige deltog, og de digitaliserede henved 50.000 sider.

Materialet blev lagt online website. Sitet er senere lagt ned, og data indgår nu som en særskilt samling på Aarhusarkivet.dk

2013-14: DIGITALISERING AF HISTORISK SAMFUND FOR ÅRHUS STIFTS ÅRBØGER

Samme model og platform, som blev anvendt til byrådsforhandlingerne, blev anvendt til dette projekt. Frivillige kunne tilgå ocr-læst tekst hjemmefra og skulle læse korrektur og opmærke entiteter.

- Omkring 65 frivillige deltog i projektet og de digitaliserede 25.000 sider.
- Materialet blev lagt online på Historisk Samfunds hjemmeside.

2016-17: FAMILY SEARCH 1. AFFOTOGRAFERING AF EN MILLION SIDER – PRIMÆRT FRA AARHUS KOMMUNES SKATTEMANDTALSLISTER

Første digitaliseringsprojekt med en professionel partner. Her er primært tale om klassisk slægtsforskningsmateriale. Projektvolumen blev markant forøget, men til forskel fra tidligere

projekter er der i første omgang tale om affotografering af kildemateriale – ikke en indskrivning af informationer. Family Search arbejder med dette, men delprojektet har sit eget spor, og slutdatoen er usikker. Aftalen er, at Stadsarkivet får data i takt med, at Family Search bliver færdige.

Affotograferingerne er lagt online på Aarhusarkivet.dk og kan tilgås i henhold til reglerne og love omkring tilgængelighed.

2023-24 FAMILY SEARCH 2: AFFOTOGRAFERING AF EN MILLION SIDER – PRIMÆRT INDSTILLINGER TIL AARHUS BYRÅD (BYRÅDETS JOURNALSAGER) OG BORGERSAGER FRA AARHUS KOMMUNES FATTIGVÆSEN

Anden store digitaliseringsprojekt med Family Search. Projektvolumen er anslået den samme som første projekt. Digitaliseringen er også af mere "kontekst"-materiale. Her kan nævnes Aarhus Byråds forhandlinger. Materialet affotograferes og indskrives senere, hvis Family Search udvikler det nødvendige dansksprogede HTR-software.

Affotograferingerne bliver lagt online på Aarhusarkivet.dk og kan tilgås i henhold til reglerne og love omkring tilgængelighed.

2023-24 MELICA – DIGITALISERING OG REGISTRERING AF 30.000 DOKUMENTER

Samarbejde med Afdeling for Historie og klassiske studier, Aarhus Universitet.

Projektet har til formål at foreslå nye måder at forstå den lokale påvirkning af Den Kolde Krig og fremme den nyeste koldkrigshistorie ved at gennemføre en undersøgelse af civilforsvarsbyggerier i Aarhus, særligt beskyttelsesrum. I projektet kombineres computeriserede værktøjer og metoder med tæt analyse af historiske kilder for at undersøge, hvor mange beskyttelsesrum der blev bygget, hvornår, hvor og hvorfor, hvordan de formede byrummet samt test af beskyttelsesrumssystemet i en simuleret nødsituation.

MELICA skaber et offentligt tilgængeligt, maskinlæseligt digitalt arkiv, der letter fremtidig forskning og undervisning og gør et yderst relevant videnskabeligt emne tilgængeligt for offentligheden.

Aarhus Stadsarkiv digitaliserer det empiriske grundlag, som projektet skal undersøge og behandle.

Andre digitaliseringsprojekter

2020-2023 SOGNERÅDSPROTOKOLLER FOR ANDRE KOMMUNER

I forbindelse med det nationale Retrodigitaliseringsprojekt har Aarhus Stadsarkiv stillet ressourcer og hardware tilgængeligt, og stadsarkivet har således digitaliseret sognerådsprotokoller for andre arkiver, som ikke har mulighed herfor.

- Digitaliseringen var en forudsætning for at kunne deltage i projektet.
- Stadsarkivet har anslået digitaliseret 25.000 sider for samarbejdspartnere i projektet.

2019-22 DIGITALISERING AF ARBEJDERNES ANDELS BOLIGFORENINGS ARKIV

- Indskanning af væsentlige materialer fra bestyrelsen og administrationen. Projekt igangsat i forbindelse med AAB's 100-års jubilæum.
- Aarhus Stadsarkiv har mod timebetaling stillet ressourcer og hardware til rådighed for digitaliseringen. Stadsarkivet har modtaget en kopi af materialet, som i henhold til regler for tilgængelighed lægges online på aarhusarkivet.dk.
- Projektet omfattede anslået 20.000-40.000 dokumenter.

Resultater

I samarbejde med stærke kræfter har stadsarkivet løftet digitaliseringen af 2.000.000 sider i byens lokale historie. De enorme mængder af data er blot et klik væk på aarhusarkivet.dk.

Dataene danner bl.a. grundlag for, at Aarhus bliver centrum for grundforskningsprojekt omkring den kolde krig, og at slægtsforskere får væsentligt kildemateriale stillet til rådighed online.

Den enorme mængde af data booster stadsarkivets mission om at give borgere i Aarhus faciliteter til dybere refleksion over fortiden og fortidens rolle for nutiden og på kritisk grundlag skabe medejerskab til byen og understøtte byens brand.

Procesresultater

De første projekter var båret af et samarbejdet med frivillige kræfter. Projekterne var opstartet umiddelbart efter Stadsarkivets etablering, og samarbejdet med frivillige, som senere udviklede sig til et egentligt frivilligkorps, kom i stand via annoncering. Tilstrømningen var stor, og samarbejdet og stadsarkivet havde på et tidspunkt en database med henved 250 frivillige, som på et tidspunkt havde henvendt sig for at være med i digitaliseringsarbejdet.

De frivillige fungerede også som et ambassadørkorps for Stadsarkivet, når de fortalte i nær og fjern om deres samarbejde med stadsarkivet og stadsarkivets øvrige aktiviteter.

Med den første Family Search-aftale skete en professionalisering af arbejdsprocesserne. Projekterne blev fremadrettet markant større, og Stadsarkivet har efterhånden forladt den store massedigitalisering ved frivillig arbejdskraft. Frivilligkorpset er nu aktiveret i mindre skala til afgrænsede projekter såsom billedskanning, transskribusopgaver og wikiskrivning.

Potentialer

Aarhus Stadsarkiv har siden oprettelsen kontinuerligt arbejdet med flere store digitaliseringsprojekter. Projekter, som gør det muligt at stille 2.000.000 sider til rådighed på Aarhus Stadsarkivs søgeportal aarhusarkivet.dk.

De digitaliserede materialer udgør en væsentlig trædesten for vores samling og gør, at specifikke grene af byens historie kun er et klik væk, uagtet hvor i verden man sidder.

Aarhus Stadsarkiv er blandt de førende stadsarkiver i Danmark i forhold til mængder af materialer, som er digitaliserede og tilgængelige online. Øget digitalisering og tilgængeliggørelse af materialer gør Aarhusarkivet.dk mere attraktivt for brugere.

Sejrs Sedler har et uudnyttet potentiale i forhold til at lade relevante dele af indholdet indgå på Aarhuswiki.dk. Indholdet kan i en eller anden form autogeneres via en kodelistump. Det giver ikke mening at lade alle sedler indgå, men man kan ud fra prædefinerede filtre udvælge en delmængde af samlingen. Det vil give wikien markant mere volumen og styrke arkivets formidlingsplatform.

Med afsæt i udvalgte grupper af digitaliseret materiale kan der laves kildegrupper, der udgør grundlaget for opgaveskrivning på de gymnasiale uddannelser og på universitetet. Materialet skal udvælges i samarbejde med undervisningsinstitutionerne.

For at sætte fokus på det digitaliserede materiale og digitaliseringsprojekterne kan man skrive en række artikler med afsæt i de forskellige kildegrupper. Det kræver noget research, da man skal vide, om historien kan findes i materialet.

10. Billedregistrering

Faktaboks

- Primo 2024 ligger godt 75.000 digitale fotografier online på AarhusArkivet, mens yderligere knap 57.000 billedregistreringer er lagt online
- Primo 2024 har arkivet 15 aktive frivillige, der arbejder med registrering og digitalisering af billeder.

Link:

- [Søgeresultat | AarhusArkivet](#) (Stadsarkivets billeder)

Strategisk sigte med billedregistrering

- Gøre billeder let søgbare og tilgængelige for både borgere, forskere, institutioner, medier samt Stadsarkivet selv gennem AarhusArkivet
- Sørge for, at billeder er registreret med meningsfulde søgeord, der gør, at de vil fremgå i søgemaskiner som Google
- Styr på lovgivning om GDPR ang. det enkelte billede
- Styr på ophavsret til det enkelte billede og tydelig oplysning om dette til brugere
- Knytte registreringer sammen med andre arkivalier på AarhusArkivet gennem entiteter
- Oprette nye samt forbedrede eksisterende entiteter – gerne med links til AarhusWiki.

Beskrivelse

Stadsarkivet arbejder med billedregistreringer af høj kvalitet, hvor hvert enkelt billede registreres med fokus på præcise og let forståelige billedtekster samt tilknyttede entiteter.

Frivillige, der laver billedregistreringer, forklares, hvordan AarhusArkivet og entiteter fungerer, så de er bedre klædt på til at lave billedtekster og selv at oprette og tilføje entiteter.

Stadsarkivet har store billedsamlinger som Århus Stiftstidende, Aarhus Kommune (f.eks. Stadsarkitektens Kontor, Stadsingeniørens Kontor, Aarhus Havn og Aarhus Vand), Valdemar Riis Knudsen og Poul Pedersen i arkivet, men indsamler også løbende nye billeder.

Indsamling

Indsamling af nye billeder foregår typisk via:

- Uopfordret kontakt fra borgere, der henvender sig med tilbud om billeder.

- Opfordret kontakt, hvor arkivansatte fx gennem Facebook tager fat i personer, der poster mange billeder, eller ved arrangementer, som Vis os dit fotoalbum, hvor borgere opfordres til at aflevere billeder til arkivet.
- Afleveringer fra virksomheder eller foreningerne. Typisk vil billeder være en del af en større aflevering.
- Kriterier vedrørende indsamling indbefatter blandt andet repræsentativitet, raritet, helhed og proveniens.
- Online gennem Smartarkivering.
- Gennem samarbejde med tidligere pressefotografer og andre professionelle fotografer, der bidrager som frivillige.

Registreringsproces

Langt det meste digitalisering af billeder foretages af frivillige. De frivillige laver ved digitaliseringen en rudimentær billedregistrering med overskrift og datering. Ved nogle samlinger har billederne i forvejen en overskrift, datering og en emneinddeling.

Stadsarkivet prioriterer, at billeder er grundigt og præcist registreret – hvis muligt med påførte entiteter. Derfor foretages den færdige billedregistreringen af ansatte ved arkivet, da de frivilliges registrering ofte kan kvalificeres.

Ved registrering af et billede bør tænkes i, hvilke søgeord, der kunne være relevante for det enkelte billede. Disse søgeord inkorporeres i en billedtekst. Billedteksten forsøges at holdes kort og præcis.

I arbejdet med registrering af billeder oprettes nye entiteter, hvis dette er relevant, samt eksisterende entiteter forbedres. Hvis tiden og informationerne er til det, kan der også oprettes AarhusWiki-artikler. Der linkes fra wiki-artiklen til entiteten på AarhusArkivet.

Hvis billeder er overfladisk registreret, vil de ikke dukke op i søgeresultater, og værdien af billedet og den tid, der er brugt på registreringen, vil være lille. Billeder bliver kun benyttet, hvis de kan findes. Billedregistreringen er indgangen til billedet.

Ophavsret

Aarhus Stadsarkiv vægter højt, at der i billedregistreringen tydeligt fremgår, hvilke rettigheder der knytter sig til det enkelte billede, og hvad det enkelte billede må bruges til.

Der arbejdes løbende med at indgå ophavsretsaftaler med fotografer til billeder i Stadsarkivets samlinger. Dette er blandt andet tilfældet med fotografer tilknyttet Århus Stiftstidende.

Ved nye indkomster undersøges mulighederne for at indgå ophavsretsaftale med fotografen.

Der indgås årlige aftaler med VISDA om brugen af billeder i tilgængeliggørelsesværktøjet AarhusArkivet.dk.

GDPR

Stadsarkivet gennemtjekker alle billeder inden de offentliggøres, så hverken motiv eller registrering overtræder GDPR-lovgivningen.

Stadsarkivet har udarbejdet en række retningslinjer ang. GDPR, som benyttes ved ansattes registrering af billeder. Retningslinjerne ajourføres løbende, så de overholder den gældende lovgivning og anbefalinger fra f.eks. Datatilsynet.

Konkrete opgaver

Nedenfor er listet eksempler på konkrete opgaver med billedregistrering, som Stadsarkivet arbejder med. De frivilliges arbejde med billedarkiverne er også beskrevet.

ÅRHUS STIFTSTIDENDE

Aarhus Stadsarkiv har siden 2012 arbejdet med at registrere Århus Stiftstidendes billedarkiv samt digitalisere udvalgte billeder.

Registrering af Århus Stiftstidende foregår i første omgang via en simpel indtastning af data på billedkuvert. Indtastningen foregår i Google Sheets. Arbejdet udføres af frivillige.

Digitalisering af billeder fra Århus Stiftstidende foregår ved, at den frivillige udvælger billeder fra kuvert til skanning. Udvælgelsen foregår efter principper om et repræsentativt udsnit af samlingen – både i forhold til periode, emne osv. Kun billeder fra Aarhus Kommune udvælges til skanning. Skanningen foregår på Epson Perfection V850 Pro skannere. BilledID knyttes til registreringen i Google Sheets.

Korrektur af billedregistreringer fra Århus Stiftstidende foregår i SAM, efter en ansat har databehandlet registreringerne fra Google Sheets. Korrekturen består også af en registreringsforbedring ved at finde billedet i avisen og lave billedtekst ud fra dette. Entiteter påsættes også i denne proces. Arbejdet udføres oftest af ansatte, men kvalificerede frivillige kan også gøre dette.

DIGITALE FOTOGRAFIER

Registrering af billeder, der kun findes i digital form, som eksempelvis værker af Kim Haugaard og Ib Nicolajsen, foregår direkte i SAM.

Den frivillige registrerer og påsætter entiteter. Ofte vil der være gemt nogle basisoplysninger i filens metadata. Ud fra kriterier fremsat af den ansvarlige arkivar vurderes også om

billederne må offentliggøres online ift. Persondatalovgivning. Dette tjekkes altid efter af arkivaren.

ANDRE ARKIVER

Bortset fra Århus Stiftstidende registreres de fleste arkivalier direkte i SAM.

Den frivillige indskanner og uploader selv filerne til SAM, registrerer og påsætter entiteter.

Ansatte ser efterfølgende registreringerne igennem og forbedrer dem – oftest omskrivninger med udgangspunkt i de frivilliges registreringer.

Resultater

Primo 2024 ligger knap 80.000 digitale billeder online på AarhusArkivet. Tidligere praksisser gør, at nogle billeder er mangelfuldt registeret.

Primo 2024 er knap 58.000 billedregistreringer uden tilknyttet digital fil lagt på AarhusArkivet.

Alene fra Århus Stiftstidendes arkiv er der pt. lagt godt 20.000 digitale og færdigregistrerede billeder online på AarhusArkivet, mens knap 50.000 billedregistreringer er tilgængeliggjort.

Der er registreret langt mere end dette, men disse registreringer er endnu ikke færdigbehandlede og derfor ikke online. På samme måde er knap 10.000 yderligere billeder fra Århus Stiftstidende digitaliserede, men ikke færdigbehandlet.

Potentialer

Stadsarkivet har flere gode billedsamlinger, som kunne være interessante at få bedre registreret samt digitaliseret – heriblandt Valdemar Riis Knudsen. Der er dog arbejde nok i Århus Stiftstidendes arkiv til mange år, så igangsættelse af digitalisering af endnu en stor billedsamling må vurderes ud fra en prioritering.

Der kunne være et potentiale i at formidle de allerede eksisterende billeder bedre igennem AarhusArkivet. Det kunne være igennem en kortvisning, "bladrefunktion", emneinddelte visninger, fremhævninger på forsiden osv. Billeder fra Stadsarkivets samlinger kan også bringes mere i spil igennem de kommende klienthjemmesider og udstillinger på Dokk1.

11. Frivillige

Faktaboks

- Stadsarkivet har arbejdet med frivillige siden oprettelsen i 2011.
- Stadsarkivet sigter efter at have forskellige typer opgaver, som både kan løses hjemmefra samt inde på Stadsarkivet.
- Stadsarkivet har ca. 20 aktive frivillige, der kommer fast i Stadsarkivets lokaler på Dokk1
- Løseligt anslået 60.000 fotografier er blevet digitaliseret af frivillige.
- Et meget højt antal dokumenter er digitaliseret af frivillige (se beskrivelsen u/Digitaliseringsprojekter).

Strategisk sigte

Iværksætte og gennemføre store projekter, som ellers ikke kunne lade sig gøre.

Gøre større mængde arkivmateriale til rådighed for offentligheden i det omfang, lovgivningen tillader det og derigennem hjælpe til opfyldelse af Stadsarkivets mission.

Skabe rammer og opgaver for frivillige, der gør, at det at arbejde for Stadsarkivet er motiverende og meningsfuldt.

At engagere borgerne i arbejdet med byens historie og trække på deres rige ressourcer.

Beskrivelse

Arbejdet med frivillige gør, at store mængder af data og digitale filer kan produceres, systematiseres og registreres.

Det faglige ansvar ligger altid på arkivaren. Opgaverne udtænkes, defineres og udleveres altid af arkivaren, ligesom efterbehandling og korrektur udføres af en ansat.

Stadsarkivet lægger vægt på, at det frivillige arbejde skal indeholde en social dimension for de frivillige, der ønsker at indgå i et fællesskab. Faciliteter som the-køkken, frokostbord og arrangementer skal understøtte dette.

Frivillige, der registrer materiale til AarhusArkivet, forklares, hvordan AarhusArkivet og entiteter fungerer, så de er bedre klædt på til at lave billedtekster og selv at oprette og tilføje entiteter.

Frivillige opfordres til at benytte AarhusWiki, Århus Stiftstidende og google til research i deres registreringsarbejde.

Værkstedet

I august 2023 blev Stadsarkivets tidligere læsesal omdannet til arbejdsrum for frivillige under navnet Værkstedet. Udvidelsen af de frivilliges fysiske arbejdsrum har åbnet op for flere frivillige samt flere typer af opgaver.

Der findes i Værkstedet to negativskannere (én mere er bestilt), en A3-skanner, en bogskanner, en dokumentskanner, en kortskanner, fem stationære PC'ere uden tilknyttede skannere samt et par bærbare computere. Udstyret benyttes både af ansatte og frivillige.

De frivillige har adgang til arkivets the-køkken, hvor de må forsyne sig med gratis the og kaffe. På Værkstedet er et lille bord, hvor de kan holde pause. Her er der også frugt samt læsemateriale.

Åbningstid for de frivillige i Værkstedet er tirsdag-torsdag 09.00-15.00.

Arbejdsgang

De frivillige bestemmer selv, hvor ofte og hvor mange timer de arbejder. Der indgås ikke en kontrakt. De frivillige kommer dog stort set altid på samme dage og tidspunkter. Typisk arbejder den frivillige tre-fire timer en gang om ugen.

For at undgå flere om samme maskine, skal de frivillige booke en maskine gennem et online bookingskema: [Booking Værkstedet](#)

Den ansvarlige arkivar gør hver morgen Værkstedet klar og tjekker, hvem der har booket sig gennem bookingskemaet. Hvis nødvendigt ryddes op, arkivalier fremfindes, maskiner klargøres, og frugt og avis lægges frem. Arkivaren hjælper løbende gennem dagen med spørgsmål til opgaver samt teknisk hjælp til maskiner. Kl. 15.00 låses begge døre til Værkstedet af.

De frivillige underskriver tavshedserklæringer og erklæringer om overdragelse af ophavsret til arbejdet.

Resultater

Primo 2024 ligger knap 80.000 billeder online på AarhusArkivet. De fleste af disse er digitaliserede af frivillige.

Mange frivillige har deltaget i Retrodigitaliseringsprojektet og har derigennem bidraget til udviklingen af danske HTR-modeller og gjort mange protokoller mv. tilgængelige.

Ud over billedregistrering har Stadsarkivets frivillige gennem årene blandt andet også hjulpet med digitalisering og registrering af større samlinger som:

- Aarhus Kommune Byrådsforhandlinger - <https://www.aarhusarkivet.dk/city-council>
- Sejrs Sedler - <https://www.aarhusarkivet.dk/search?collection=1>
- Preben Rasmussens Udklipssamling - <https://www.aarhusarkivet.dk/search?collection=201>
- Artikler fra Historisk Samfund fra Aarhus Stift - <https://www.historisk-samfund-aarhus.dk/>
- Indtastning af dødsattester - <https://denspanskesyge.dk/>

Potentialer

Potentialet med de frivilliges arbejde er tæt knyttet sammen med de ressourcer, arkivet har. Både i forhold til fysiske rammer og personaleressourcer. Der er ikke noget, der hedder gratis arbejdskraft.

Fysisk er der pt. ikke meget mere plads til flere frivillige på Værkstedet, og dette bliver forværret, når læsesalsfunktionen genoptages på Værkstedet.

På sigt kunne der arbejdes på at samarbejde med frivillige med andre typer kvalifikationer. Der er pt. ikke plads til at indtage flere frivillige, men når der atter bliver plads, skal der lægges mere vægt på de frivilliges kompetencer. På den måde højnes kvaliteten af de frivilliges arbejde, og vi tilpasser os til nye udfordringer, ikke mindst teknologiske.

Den ældste del af Aarhus Byråds arkiv (1867-1940) består af referater fra byrådets forhandlinger vedr. alle sager, som har været på byrådets dagsorden.

Både den åbne og den lukkede del af mødereferaterne er digitaliseret af Aarhus Stadsarkiv og er i udgangspunktet frit tilgængelig.

Læs mere om den ældste del af byrådsarkivet her.

Sagregistre til de trykte byrådsforhandlinger for årene 1940-1994 (der mangler et register for årene 1994-1996) er tilgængelige online i en redigeret udgave. Stadsarkivet har fjernet alle henvisninger til sager, som indeholder personoplysninger, og andre sager, der ikke umiddelbart er tilgængelige.

Sagregistre fungerer som indgang til referaterne fra byrådsmøderne via sidehenvisninger til de trykte byrådsforhandlinger.

Registre er delt i 3 digitale publikationer, som dækker årene 1940-50, 1950-66 og 1966-1994:

Sagregister til Aarhus Byråds Forhandlinger, 1. april 1940 til 31. marts 1950
Sagregister til Aarhus Byråds Forhandlinger, 1. april 1950 - 31. marts 1966
Sagregister til Aarhus Byråds Forhandlinger, 1. april 1966 - 31. marts 1976
Sagregister til Aarhus Byråds Forhandlinger, 1. april 1976 - 31. december 1988
Sagregister til Aarhus Byråds Forhandlinger, 1. januar 1989 - 31. december 1994

Fra 1997 og frem indeholder byrådsarkivet både mødereferater og digitalt sagsmateriale vedr. åbne sager, der har været behandlet på møder i enten Aarhus Byråd, Magistraten og de politiske udvalg.

Denne nyeste del af byrådsarkivet er tilgængelig på sin egen hjemmeside, hvor den en gang om året opdateres med de seneste mødereferater, sager og dokumenter.

Den nyeste del af byrådsarkivet kan du finde her.

12. AarhusWiki

Faktaboks

- AarhusWiki blev lanceret i 2012.
- I 2024 rundede AarhusWiki 7.000 artikler.
- I 2023 havde AarhusWiki 66.300 unikke brugere over de 12 måneder. Disse stod for 76.600 besøg på websitet, der samlet fik 226.000 sidevisninger.
- Der var flest besøgende i marts, mens der var færrest i juli.
- Af de 66.300 besøgende kom 48.700 via Google søgninger.
- Der er en stigning i antallet af besøgende fra andre stadsarkivsservices. Dette er et strategisk mål.
- I 2023 var den mest besøgte side på AarhusWiki "Aarhus Oliefabrik", mens de mere generelle "kort over Aarhus" og "Aarhus' Historie" også trak mange besøgende på 2. og 3. pladsen.
- Størstedelen af besøgende i 2023 var naturligt nok fra Danmark (61.700), mens der var 548 unikke besøgende fra USA, 510 fra Tyskland og 457 fra Norge. Af kuriositet kan nævne at hele 216 unikke besøgende fra Rusland fandt AarhusWiki interessant.
- Alene i april måned 2024 var der 6.300 unikke besøgende på AarhusWiki, som tilsammen stod bag 15.900 sidevisninger. Det er fra foregående måned en stigning på 6-7%. 4.400 af de 6.300 kom via Google søgninger.

Link:

- [AarhusWiki](#)

Strategisk sigte

FORMÅL

Det overordnede strategiske sigte med AarhusWiki er at udbrede og formidle historisk viden via wikimedia-platformen, som derved kommer til at fungere som en kilde til frit tilgængelig information. Dette giver en platform til, at interesserede brugere kan lære, opdage og fordybe sig i en bred vifte af emner om Aarhus og omegn.

AarhusWiki skal være et centralt værktøj i paletten af Aarhus Stadsarkivs' services, der kan være med til at opbygge, dele og bevare viden i et hastigt forandrende samfund, hvor også lokalhistorie skal rodfæste sig og bidrage til styrkelse af byens identitet og borgernes tilhørsforhold dertil.

Endvidere skal AarhusWiki være med til at bygge digital bro til Stadsarkivets øvrige kerneservice AarhusArkivet såvel som til diverse løbende projekter.

AKTUALITET

Den åbne og kollektive redigeringsmodel, som AarhusWiki baserer sig på, muliggør hurtig opdatering og udvidelse af indholdet, hvilket sikrer, at informationen forbliver aktuel og pålidelig.

ÅBENHED

Wikimedia-platformen fremmer principperne om åbenhed, gennemsigtighed og demokrati ved at give alle en stemme og mulighed for at bidrage til Danmarks vidensarv.

LÆRING

På linje med anden faglitteratur kan uddannelsesinstitutioner integrere Wikimedia-platformen i undervisningen for at fremme kritisk tænkning, forskningsevner og digitale færdigheder blandt studerende. Ligeledes kan forskningsorganisationer bruge Wikimedia-platformen som et redskab til at dele og forbedre viden inden for deres felt. AarhusWiki kan desuden fungere som et værdifuldt pædagogisk redskab for skoler i Aarhus, der ønsker at integrere lokalhistorie og kultur i undervisningen.

Bevaring

AarhusWiki fungerer som et redskab til at bevare og dokumentere kulturarv og historie fra forskellige dele af Aarhus og Omegn. Ved at dokumentere og formidle historien om Aarhus og omegn igennem tiderne bidrager AarhusWiki til at styrke byens identitet.

Beskrivelse

Wikimedia-platformen er et globalt online samarbejdsprojekt, der ikke kun omfatter store projekter som Wikipedia, men også lokale initiativer såsom AarhusWiki.

AarhusWiki er et digitalt opslagsværk, der fokuserer på at dokumentere og dele viden specifikt om byen Aarhus og dens omgivelser. På den digitale platform samles og præsenteres en lang række af artikler med lokalhistorie, kultur, begivenheder og personligheder fra Aarhus og omegn.

AarhusWiki er administreret af Aarhus Stadsarkiv, men udgangspunktet er, at platformen er drevet af både Stadsarkivets medarbejdere og frivillige bidragsydere.

Resultater

Oprettelsen af AarhusWiki ved hjælp af Wikimedia-platformen har medført en række indlysende resultater:

Adgang til omfattende viden: Brugere har adgang til en omfattende mængde viden om Aarhus, hvilket kan hjælpe med at besvare spørgsmål, løse problemer og udvide brugerens horisont.

Aktuelle begivenheder i søgelyset: Emner, der arbejdes med som projekter eller temaer, har gode muligheder for at blive promoveret i "særlige temaer", og via digitale referencer fra nyhedsmedier og lokalaviser.

Opdateret og pålidelig information: Platformens kollektive redigeringsmodel sikrer, at indholdet er opdateret og kvalitetssikret af et stort antal bidragsydere, hvilket resulterer i pålidelig information.

Lokalhistorisk dokumentation: AarhusWiki er blevet til en solid og stadfæstet del af Aarhus Stadsarkiv og har givet mulighed for at dokumentere og bevare lokalhistorie på en nyskabende måde, hvilket i en digital tidsalder er afgørende for at forstå og værdsætte fortidens betydning for nutiden.

Samarbejde og deling af viden: Wikimedia-platformen fremmer en kultur af samarbejde og deling, hvor brugere uden omkostning kan bidrage med deres ekspertise og erfaringer for at forbedre og udvide videnbasen.

Kildekritiske læsefærdigheder: Brugere, der benytter AarhusWiki, udvikler deres digitale læsefærdigheder og evne til at vurdere og anvende online information kildekritisk.

Uddannelse og forskning: AarhusWiki er en værdifuld ressource for uddannelses- og forskningsformål, hvor studerende og forskere kan finde og validere information om emner af interesse.

Innovation og udvikling: Den åbne og tilgængelige karakter af AarhusWiki giver mulighed for innovation og udvikling af nye måder at organisere og præsentere viden på, hvilket kan inspirere andre digitale projekter og historie- og arkivfaglige initiativer.

Disse resultater afspejler den brede rækkevidde og potentielle indvirkning af Wikimedia-platformen på enkeltpersoner, samfund og organisationer over hele verden.

Potentialer

Der ligger flere udviklingspotentialer i AarhusWiki og den dertilhørende platform, og opslagsværket kan bevæge sig i forskellige retninger i fremtiden:

Der er potentiale for at forbedre brugeroplevelsen ved at implementere ny teknologi og nye designprincipper, hvilket kan gøre det lettere og mere intuitivt for brugere at navigere og bidrage til platformen.

Der er stadig mange emner, der ikke er dækket fuldt ud på AarhusWiki. Der er potentiale for at udvide indholdet til at omfatte flere nicheemner og måske også på andre sprog for at gøre platformen mere omfattende og repræsentativ.

Mens AarhusWiki primært er tekstbaseret, er der potentiale for at integrere mere multimedieindhold såsom billeder, videoer og lydfiler for at give en mere dynamisk og engagerende oplevelse for brugerne.

Lokale projekter som AarhusWiki kan udvides til at omfatte flere byer og regioner rundt om i verden, hvilket ville give en mere omfattende dækning af lokalhistorie og kultur på globalt plan.

Der er potentiale for at styrke det frivillige bidragsyderfællesskab ved at tilbyde bedre værktøjer, ressourcer og incitamenter til at tiltrække og fastholde nye bidragsydere.

Wikimedia-platformen kan integreres med eksterne databaser og ressourcer for at give brugerne adgang til endnu mere information og ressourcer.

Ved at anvende kunstig intelligens og maskinlæringsteknologi er der potentiale for at udvikle mere avancerede værktøjer til at analysere og organisere indhold på Wikimedia-platformen på mere effektive måder.

Internationalisering og sprogudvidelse: Der er potentiale for at styrke AarhusWiki ved at udvide til en multisproglig platform for at nå ud til et bredere publikum over hele verden.

Der kan på AarhusWiki eksperimenteres med nye formater og genrer af indhold, såsom interaktive fortællinger, virtuelle ture og podcasts, for at tiltrække nye brugere og engagere det eksisterende fællesskab på nye måder. Sammenkoble AarhusWiki med tidligere udarbejdet materiale.

Disse udviklingspotentialer viser, at AarhusWiki har mulighed for at fortsætte med at udvikle sig og tilpasse sig de skiftende behov og forventninger hos brugerne i fremtiden.

13. Retrodigitalisering

Faktaboks

- Projektet blev indledt i 2017 i forbindelse med, at Aarhus Stadsarkiv og Organisationen Danske Arkiver (ODA) frem mod 2020 ønskede at markere 50-året for Kommunalreformen af 1970
- Transskriberingsarbejdet blev foretaget i programmet Transkribus, som udbydes af READ-coop, koordineringen af arbejdet og projektet sekretariat blev placeret ved Aarhus Stadsarkiv, mens ODA påtog sig dele af finansieringen. Resultaterne blev i første omgang vist på projekthjemmesiden retrodigitalisering.dk.
- I 2020 blev den første danske tekstgenkendelsesmodel til håndskrift bygget med kunstig intelligens i Transkribus. Modellen bestod af materiale fra Aarhus, Faxe, Gentofte og Næstved, som udgjorde de deltagende arkiver i projektet, og kunne læse skråskrift fra 1870'erne og frem.
- I 2021 modtog projektet knap to millioner kroner fra Augustinus Fonden, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Velux Fonden og Carlsbergfondet til videre udvikling af computermødel, der kunne læse historiske, håndskrevne dokumenter.
- Gennem foråret 2022 blev der gjort en stor indsats for at udbrede projektet, og der blev afholdt syv workshops i forskellige landsdele for interesserede arkiver. Derigennem sluttede adskillige nye deltagere sig til projektet, som siden fortsatte med at vokse støt.
- I april 2023 blev den første tekstgenkendelsesmodel til 1800-tals gotisk håndskrift offentliggjort. Modellen blev hjulpet på vej af lektor i historie ved Aalborg Universitet, Johan Heinsen, der stillede godt og vel 300.000 transskriberede ord fra slutningen af 1700-tallet og starten af 1800-tallet til rådighed.
- I juni 2024 afsluttes projektet officielt, men transskriberingsarbejdet vil fortsætte lokalt ved de deltagende arkiver. Resultaterne vil løbende blive lagt op på projektets nye Transkribus Site "Danske Kommunearkiver".

Antal brugere/downloads/andet relevant tal

- I Aarhus er 55.800+ sider blevet manuelt eller maskinelt transskriberet, og af dem er 18.000+ sider blevet korrekturlæst. Siden projektets begyndelse har 60+ frivillige arbejdet på protokollerne fra Aarhus Kommune.
- Mindst 25 deltagende arkiver på landsplan. I alt forventes 500.000+ transskriberede sider ved projektets afslutning.

Link: [RETRO – Kilder til danske kommuners historie \(retrodigitalisering.dk\)](http://RETRO – Kilder til danske kommuners historie (retrodigitalisering.dk))

Strategisk sigte

- Udvikling af modeller til maskinel genkendelse af historiske håndskrifter
- Samarbejde mellem danske arkiver i en international ramme
- Omdannelsen af analoge historiske data til regulære datasæt, f.eks. til brug for digitale humanistiske metoder.

Beskrivelse

Retrodigitaliseringsprojektet er et digitaliserings- og transskriberingsprojekt, der har til formål at gøre danske sogne- og byrådsprotokoller tilgængelige og læselige for alle online.

Projektet har brugt programmet Transkribus, hvorigennem det er blevet muligt at træne tekstgenkendelsesmodeller med kunstig intelligens. Disse kan langt henad vejen automatisere transskriberingsarbejdet.

De tidligere kommunalbestyrelses (by- og sogneråd) forhandlingsprotokoller er nogle af de vigtigste, historiske kilder til viden om lokalsamfundenes liv og beslutningsprocesser. Det gør retrodigitaliseringen af kilderne tilsvarende vigtig, da det sikrer bevaringen af protokollerne, gør dem lettere at læse og fuldtekstsøgbare samt mulige at gøre tilgængelige på nettet.

ODA har medfinansieret Retrodigitaliseringsprojektet, mens sekretariatet for projektet er placeret organisatorisk hos Aarhus Stadsarkiv.

Retrodigitaliseringsprojektet afsluttes officielt i juni 2024, og data udstilles på et Transkribus Site, "Danske Kommunearkiver". Men transskriberingsarbejdet fortsætter, og dette site opdateres løbende. Driften varetages af Dansk Center for Byhistorie.

Resultater

I Aarhus har vi fået transskriberet mere end 55.800 sider og korrekturlæst mere end 18.000 af dem. Vi er snart i mål med transskriberingen af alle de protokoller, som vi kan offentliggøre inden for arkivlovens og persondatalovens rammer.

På landsplan har mere end 25 arkiver været engageret i forskelligt omfang. Vores fælles resultater er svære at præcisere, da det er forskelligt, hvor langt de deltagende arkiver er, og hvilken hastighed de arbejder med. Dog forventes det, at vi når op på ca. 500.000 transskriberede sider i alt ved projektets afslutning.

En stor del af det sidste transskriberingsarbejdet skal foretages med tekstgenkendelsesmodellerne, der vil blive gentrænnet og forbedret en sidste gang.

Retrodigitaliseringsprojektet har skabt – eller været medskabere af – fire tekstgenkendelsesmodeller; en til gotisk håndskrift fra 1700-tallet, en til gotisk håndskrift fra 1800-tallet, en til gotisk trykskrift og en til skråskrift.

Der sker en demokratisering i adgangen til den information, arkivalierne indeholder, hvor det ikke kun er de få, der har tid og midler til at fordybe sig i arkivalierne, men alle, der kan klikke rundt på en computer, som har mulighed for at læse dem.

Desuden er der gennem projektet blevet skrevet en række danske vejledninger til Transkribus, som kan være en hjælp for brugere, der har svært ved at klare sig med de engelske vejledninger på READ-coops hjemmeside. Vejledninger kan findes på projekthjemmesiden retrodigitalisering.dk, som også indeholder en blog, information om tekstgenkendelsesmodellerne og projektet samt alle de færdigtransskriberede protokoller

En ny og kompetent gruppe frivillige, som er glade for at hjælpe med transskriberings- og korrekturlæsningsarbejdet. Gruppen af frivillige vil efter projektets afslutning transskribere andre samlinger af arkivalier, som stadsarkivet vil kunne offentliggøre på AarhusArkivet.dk. Her vil sognerådsprotokollerne fra Aarhus og omegn også komme til at ligge.

Gennem Retrodigitaliseringsprojektet er kendskabet til Transkribus blevet udbredt i Danmark, og mange forskellige interessenter bruger det nu til deres eget specifikke arbejde

Potentialer

Retrodigitaliseringsprojektet bærer potentialet til et væld af ny forskning. Først og fremmest åbner digitaliseringen og transskriberingen af by- og sognerådsprotokollerne, som nu er tilgængelige online, letlæselige for alle og fuldtekstsøgbare, op for en række nye undersøgelser af livet og demokratiet i sogne- og købstadskommunerne. Derudover gør tekstgenkendelsesmodellerne det muligt at bearbejde andre håndskrevne dokumenter hurtigt og effektivt, så de let kan undersøges i dybden på samme måde som by- og sognerådsprotokollerne. Det betyder, at mange forskningsprojekter, der tager udgangspunkt i håndskrevet materiale, nu kan gøres af alle – også dem, der ikke kan læse håndskriften – og på meget kortere tid. Det er kun fantasien, der sætter grænser.

Ud over danske forskningsprojekter, der kan bruge de nu transskriberede protokoller og færdige tekstgenkendelsesmodeller, skaber Retrodigitaliseringsprojektet og dets resultater også potentiale for internationale samarbejder, f.eks. på tværs af Norden. Et dansk-tyskt samarbejde med fokus på grænseområdet kunne også være en mulighed.

Udvalgte (øvrige) projekter

14. Byrumsformidling

Faktaboks

- Skulpturerne fortæller (sommer/efterår 2021): Projektet var stadsarkivets første byrumsformidlingsprojekt i rækken. Projektet var et samarbejde med Viborg Museum om at lave udendørs byrumsformidling, der tog afsæt i skulpturer på offentlige steder. Vi valgte at beskæftige os med forskellige produkter, og i Aarhus lavede vi en kort, eksternt produceret animationsfilm til fire forskellige skulpturer, der gennem filmen fortalte deres egen historie. Sammen med ITK og Teknik og Miljø/Byrum blev der lavet et design til skilte, der skulle understøtte byrumsformidlingen bl.a. gennem en QR-kode, som leder ind til hjemmesider med animationsfilmene eller andre fremtidige produkter.
- Gravminder (efterår 2021): Projektet var et samarbejde med Aarhus Teater, Aarhus Domkirke og Besættelsesmuseet (Den Gamle By) og omhandlede offentlige gravpladser og -steder. Produktet blev fire byvandring og en podcast i seks afsnit.
- Byens Scener (foråret 2022): En byvandring med 10 punkter om teaterhistorie i Aarhus.
- Byens Lydspor (foråret 2022): En byvandring med 10 punkter om musikkens historie og kultur i Aarhus med fokus på byens spillesteder. Dertil en podcast i syv afsnit med interviews af personer, der figurerede på spillestederne. Samarbejde med Music City Aarhus 2022.
- Byens Broer (efteråret 2023): En byvandring med 11 punkter, der fortæller historien bag broerne over Aarhus Å.
- Byens Lystbådehavn (vinteren 2023/2024): En byvandring med 13 punkter om Aarhus Lystbåde-, Fiskeri- og Træskibshavns historie. Samarbejde med Sport og Fritid og Teknik og Miljø.
- Byens jødiske liv (januar 2024): En byvandring med 10 punkter om jødisk historie i Aarhus. Udarbejdet i forbindelse med vandreudstillingen "Dansk jødisk liv gennem 400 år". Projektet har ingen skilte i byrummet.

Link:

- [Byhistorie \(aarhus.dk\)](https://aarhus.dk/byhistorie)

Strategisk sigte

Vi valgte med afsæt i Teknik og Miljø's tidligere byrumsformidling om vikingetidens Aarhus at holde skiltene i Aarhus Kommunes blågrønne og orange farver. Skiltene er udstyret med et stilistisk ikon, der viser formidlingens tema, og vi har søgt at arbejde med ikoner, der kan bruges bredere end blot det ene projekt, de først er blevet udfærdiget til. Eksempelvis kan guitarikonet, som blev designet til Byens Lydspor, også anvendes til andre temaer om musik.

Udover et ikon rummer skiltene også en kort tekst på dansk og engelsk samt en QR-kode, der linker til yderligere formidling på stadsarkivets hjemmeside.

Det grafiske format og det digitale format skal gøre det muligt at koble mange flere ruter og fortællinger på indsatsen.

Skiltene er led i et ønske om at harmonisere og derigennem forstærke Aarhus Kommunes formidlings i byrummet. Afsættet herfor er bl.a. strategien for kunst og historieformidling, vedtaget af byrådet 2024.

Beskrivelse

Byrumsformidlingen er bygget op som virtuelle byvandring, der ligger på Aarhus Stadsarkivs hjemmeside og på OpdagAarhus app'en. Stoppene på byvandringerne er markeret med skilte i byrummet, der både indeholder en kort tekst på dansk og engelsk om stoppets fortælling, men også en QR-kode, der fører ind til stoppets underside på stadsarkivets hjemmeside. Her ligger en artikel med ét eller flere billeder om det pågældende stop på ruten, og man kan finde links til yderligere information på AarhusWiki og AarhusArkivet.

Resultater

- 6 digitale byvandringsruter med tilhørende skilte og hjemmesideinformationer.
- 1 byvandningsrute uden skilte.

Potentialer

Formatet, som er blevet udviklet til byrumsformidlingen, kan fremadrettet bruges til en lang række andre projekter både inden for historie og kultur, men også andre områder og temaer. Det skaber desuden potentiale for tværfaglige og tværinstitutionelle samarbejder og vil kunne bruges som et fælles udtryk til formidling i byrummet.

Formatet giver mulighed for at koble borgerbudgetter på og "skabe sin egen rute i lokalsamfundet".

Formatet giver mulighed for at lave enkeltstående nedslag uden tilhørende rute. F.eks. under navnet "Historien her". Det åbner for skiltning på enkeltstående bygninger og for skilte, der alene er udstyret med en QR-kode.

Fremadrettet bør vi især fokusere på skiltens synlighed i byrummet, da det ser ud til at være mest afgørende for antallet af besøgende på hjemmesiderne. Skiltens design og QR-koderne fungerer, som de skal, men vi skal være opmærksomme på, om vi placerer dem hensigtsmæssige steder, hvor forbipasserende får øje på dem og får lyst til at stoppe op og kigge på dem.

Der er behov for "info-tavler", der introducerer til skiltene i et område eller på en rute.

15. SAVE-projekt

Faktaboks

- SAVE-projektet blev igangsat i 2022.
- SAVE-projektet er styret af Teknik og Miljø, Aarhus Kommune og bygger på en byrådsbeslutning om at opgradere og udvide de nuværende vurderinger af bevaringsværdige bygninger.
- Aarhus Stadsarkiv deltager som samarbejdspartner, og knytter historisk viden på område- og bygningsbeskrivelser som benyttes i vurderingsprocessen.
- SAVE-projektet kobles endvidere sammen med AarhusWiki via de breve, der bliver sendt ud som digital post til beboere i områder, der skal bygningsvurderes.

Link:

- [Bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer \(aarhus.dk\)](https://aarhus.dk/bevaringsvaerdige-bygninger-og-kulturmiljoer)

Strategisk sigte

Formålet med at udpege bevaringsværdige bygninger er at sikre en opmærksomhed på bygningskulturen i fremtiden, både i behandlingen af kommune- og lokalplanlægning samt i byggesagsbehandlingen.

Det overordnede strategiske sigte med Aarhus Stadsarkivs deltagelse i SAVE-projektet er at formidle historisk viden, der kan bidrage til, at Teknik og Miljø får det bedste afsæt for at vurdere historiske bygninger ud fra SAVE-metoden i kommunens mangeartede kulturmiljøer.

Dette gøres ved at integrere arkivperspektivet som en del af den indledende strategi i hele vurderingsprocessen. Den skal være med til at sikre, at bygninger fra før 1970 bliver korrekt identificeret som bevaringsværdige eller ej ud fra en skala fra 1-9 (hvor 1 er højeste bevaringsstatus). Ved at inkludere arkivmateriale i vurderingsprocessen opstår en vigtig kilde til information, der kan bidrage til en mere nuanceret opfattelse af bygningernes betydning for lokalsamfundet. Historiske fotos, tegninger og andre dokumenter fra arkivet udnyttes ligeledes til at informere om originalitet, restaurering og bevaringsprojekter for bygningerne.

Beskrivelse

Aarhus Kommune ønsker at værne om og integrere bevaringsværdige bygninger som afgørende og identitetsskabende elementer. I 2022 gik arbejdet i gang med at vurdere bygninger i kommunen fra før 1970, og til det anvendtes metoden Survey of Architectural Values in the Environment (SAVE). Bygningerne bliver værdisat inden for en skala fra 1-9, hvor 1 er den højeste vurdering, og 9 er den laveste. Bygningsvurderingerne foretages af arkitekter ved Teknik og Miljø i Aarhus Kommune.

I samarbejde med Aarhus Stadsarkiv klarlægges historisk viden om områderne, der skal gennemgås. Dette foregår ved, at Aarhus Stadsarkiv gennemgår (eller tilbyder) historiske dokumenter og arkivalier relateret til de pågældende områder og i nogle tilfælde også på enkeltbyggnings niveau for at få en dybere forståelse for bygningernes historie og betydning.

Resultater

Samarbejdet mellem Aarhus Stadsarkiv og Teknik og Miljø vedr. SAVE-projektet har haft en virkning for begge parter, der har nydt godt af en fælles forståelse for betydning af at

bygningsvurdere hensigtsmæssigt for at sikre bygningsarven i forskelligeartede kulturmiljøer i kommunen.

Aarhus Stadsarkiv bidrager med historiske dokumenter, billeder, kort og andre materialer, der giver et dybere indblik i områdernes (og bygningernes) oprindelse, udvikling og historiske betydning. Dette har resulteret i en forbedret forståelse af enkeltbygningernes historie og kulturelle værdi.

Ved samarbejdet mellem Teknik og Miljø og Aarhus Stadsarkiv foretages der mere nøjagtige og omfattende vurderinger af bygningernes betydning i deres respektive kulturmiljøer, hvilket i sidste ende kan føre til mere oplyste beslutninger om bevaring, restaurering og vedligeholdelse for bygningsejeren.

Gennem samarbejdet mellem arkivet og bygningsbevaringseksperterne udforskes der nye tilgange og strategier til bygningsbevaring, der integrerer historisk forskning, arkivalier og moderne teknikker og metoder.

Ved at kombinere arkivets historiske materiale med ekspertisen fra Team Kulturmiljø skabes der engagerende og oplysende arrangementer, publikationer og evt. udstillinger, der øger offentlighedens bevidsthed og engagement i bygningernes historie og bevaring.

Samarbejdet muliggør en mere omfattende dokumentation og arkivering af bygningshistorie, hvilket sikrer, at vigtige historiske oplysninger om bevaringsværdige bygninger sikres og er tilgængelige for fremtidige generationer af forskere, historikere og samfundet generelt.

Potentialer

Potentialet for deltagelse i SAVE projektet kan vise sig at være mangeartet, da samarbejdet mellem de to kommunale afdelinger byder på følgende muligheder/potentialer fremadrettet:

Integrering af arkivperspektiver i bredere byudviklingsstrategier for at sikre, at arkivalier kan bidrage til oplyste grundlag ved bevaring af bygninger og kulturmiljøer, der desuden kan sikre byens identitet, kultur og bæredygtighed.

UDDANNELSE I ARKIVFORSKNING OG -BRUG

På sigt kan der evt. indgås et samarbejde om at tilbyde uddannelse og træning i arkivforskning og -brug til fagfolk og interessenter involveret i bygningsbevaring for at styrke deres evne til at anvende arkivalier i vurderingsprocessen.

ARKIVALIER SOM INSPIRATION TIL KREATIVITET OG INNOVATION

Man kan forestille sig i fremtiden, at man kan bruge arkivalier som inspirationskilde til at udforske kreative og innovative tilgange til bygningsbevaring og restaurering, herunder genbrug af materialer og tilpasning til moderne formål.

Analyse af arkivdata for at identificere (historiske) trusler og sårbarheder for bygningerne (f.eks brandsikkerhed el. sammenstyrtningsfare som følge af konstruktionen) og anvendelse af disse til risikovurderinger og -håndtering.

Fremme den offentlige adgang til arkivmateriale relateret til bygninger og kulturmiljøer for at øge bevidstheden om deres historie og kulturelle betydning blandt lokalsamfundet og interessenter. Herunder også promovning af den digitale adgang via f.eks Aarhusarkivet/AarhusWiki/Aarhus Ejendomsarkiv. F.eks. muliggør maskinelle tekstsøgninger i bygningstegningsarkivet, at man kan forekomster af særlige ord som "asbest" eller andre kritiske materialer.

It-services

16. Arkivsystemet

Arkivsystemet er betegnelsen for den del af vores systemportefølje, som samlet set understøtter registreringen af vores materialer og gør dem tilgængelige for både interne og eksterne systemer.

Systemet består af en database, en åben API, et Python-modul og en desktop-baseret registreringsbrugergrænseflade. Arkivsystemet er samle-projekt for følgende projekter, der alle har deres egne projektbeskrivelser:

- *OpenAPI Webservice* (maskinel indgang til vores data)
- *Python-modul* (kode-indgang til vores data)
- *SAM*, version 2 (grafisk registreringsbrugergrænseflade)

Strategisk sigte

Formålet med arkivsystemet er at understøtte en fleksibel og kontekstualiseret registrering af en mangfoldighed af materialetyper og -strukturer. Yderligere er formålet i videst muligt omfang at muliggøre en friktionsløs import og eksport af både registreringsdata og dokumenter.

Beskrivelse

Siden 2017 er vores materialeregistrering foregået gennem *SAM*, som er et desktop-program, hvori medarbejdere (og frivillige) har indtastet registreringsdata om både analoge og digitale materialer. Registreringerne – og tilhørende entitetsregistreringer – er efterfølgende lagt på Googles og Amazons Cloud-platforme, hvorfra de kan fremsøges og hentes af de systemer, som har brug for registreringerne eller de digitale materialer selv.

Med det nye arkivsystem ønsker vi at bygge videre på de positive erfaringer fra det nuværende system, men også at gøre op med de primære ulemperne ved selvsamme: leverandørafhængigheder, ufuldstændig API-understøttelse samt den desktop-baserede registreringsbrugergrænseflade.

Målsætninger

At implementere en åben og veldokumenteret API (webservice), hvori data om brugere, klienter, registreringer, entiteter m.m. samles og tilgængeliggøres, og hvorfra data eksponeres gennem en standardiseret API, som ikke afhænger af de enkelte cloud-udbydere.

At producere et robust og gennemtestet Python-modul, som understøtter alle API-kald til arkivsystemets webservice, og som kan bruges af både *Frontend-systemets* cli-værktøj,

afleveringer fra *Smartarkivering* og alle andre sammenhænge, hvor vi har behov for at kommunikere med arkivsystemets API maskinelt.

At producere en webbaseret brugergrænseflade til registrering af materialer, hvor vedligehold og videreudvikling simplificeres i forhold til det eksisterende desktop-program.

At vedligeholde en auto-opdateret og simpel hjemmeside med funktionalitet til stregkode-skanning og udtrækning af magasininformation; også selvom man arbejder offline på magasinerne.

Potentialer

På sigt er der potentiale for en i hovedparten maskinel understøttet og styret indsamlings-, registrerings- og tilgængeliggørelsesproces, hvilket flerdobler vores mulighed for at udbygge og udstille byens arkiv.

Aarhus Stadsarkiv SAM (1.2) - Publikationer efter 2015		sort	Skematype
Identifikation		Analog	
UnikID	000250435	000245620	
RegistreringsID	1311	000246610	
Skemaversion	oas_v1.0	000246750	
Skematype	Analog	000247668	
Beskrivelse		000247673	
Samling		000248411	
Serie		000250435	
+ Samlingstag		000250436	
+ Indholdstype	Publikationer		
+ Arkivskaber			
+ Kreativ skaber			
Overskrift			
Værktitel	Besættelsen i billeder : Danmark 1940-45		
Abstrakt	Fotografisk billedværk med ca. 600 fotografier, avisforsider, tegninger og annoncer om forskellige begivenheder og aspekter ved besættelsen suppleret med kommentarer		
Beskrivelsesnoter	Indhold: Danmark og krigsudbruddet ; 9. april 1940 ; Samarbejde ; Nordatlanten ; Livet går videre ; Den nationale sommer ; I tysk tjeneste ; Interneringen af kommunisterne ; Danskerne i allieret tjeneste ; Tyskerne i Danmark ; Ulydighed og modstand ; Kulturlivet ; Vareknaphed og sortbørs ; Sommeren 1943 ; Aktionen mod de danske jøder ; Folkestrejken i København ; Danske nazister ; Den mørkeste tid ; Befrielsen ; Efterkrigstid og retsopgør ; Mindelunden og Frihedsmuseet		

17. Digital Bevaring (arkiveringsversioner)

En *arkiveringsversion* betegner en systemuafhængig og standardiseret kopi af et bevaringsværdigt it-system fra en dansk myndighed, og det er i form af arkiveringsversioner, at offentlige danske arkiver modtager bevaringsværdigt myndighedsdata. Nogle arkiveringsversioner modtages fuldt færdige fra leverandørerne, mens andre produceres helt eller delvist af Aarhus Stadsarkiv.

Uagtet proveniens er det altid Aarhus Stadsarkiv, der tester, bevarer og tilgængeliggør arkiveringsversioner af it-systemer fra Aarhus Kommune.

Strategisk sigte

Produktionen af arkiveringsversioner er en lovbunden opgave, som myndighederne almindeligvis løser ved at betale systemleverandørerne for at løse. Ved at hjemtage hele eller dele af produktionen af flertallet af arkiveringsversioner forsøger Aarhus Stadsarkiv imidlertid at sikre både en hurtigere proces og et bedre produkt, end hvad de fleste leverandører producerer.

Hjemtagelsen forøger også stadsarkivets interne kompetencer, og sidst, men ikke mindst, er disse kompetencer en nødvendig forudsætning for på sigt at etablere et digitalt mellemarkiv, som skal være med til at smidiggøre den aktuelle livscyklus for både sager og dokumenter i den kommunale forvaltning. Dette sidste punkt er mere fyldestgørende beskrevet i *Mellemarkiv-projektet*.

Beskrivelse

Siden introduktionen af elektronisk sagsbehandling hos de danske myndigheder har Arkivlovgivningen fastsat *Arkiveringsversionen* som den form, hvori bevaringsværdige elektroniske data og dokumenter skulle afleveres til de offentlige arkiver.

Ansvar for produktion og aflevering af disse arkiveringsversioner er traditionelt tilfaldet systemleverandørerne selv, men i 2019 besluttede Aarhus Stadsarkiv, at vi af økonomiske, tekniske og strategiske årsager selv ville bidrage til produktionen af arkiveringsversioner i det omfang, vi evnede og havde tid. Siden da har vi selv produceret en håndfuld arkiveringsversioner og stået for konverteringen af filer i en lang række andre arkiveringsversioner.

Der findes groft sagt to typer af kommunale it-systemer: de systemer, der kun består af en ren database (betegnes ofte *registre*), og de systemer, der også indeholder digitale dokumenter (betegnes oftest *ESDH-systemer*).

Database-delen af et bevaringsværdigt it-system bliver omstruktureret, så det kun er de væsentlige tabeller, der afleveres, og derudover skal de afleveres efter en relationel model, uagtet hvordan data i driftssystemet er struktureret.

Digitale filer må ikke bare afleveres i deres originale filformater, men skal konverteres til en af de lovpligtige formater (tif-filer er det mest almindelige arkivformat) inden aflevering. Det er særligt arbejdet med filer, der skaber problemer og tager tid i produktionen af arkiveringsversioner, så for at sikre valide og delvist automatiserede processer omkring konverteringsarbejdet, har vi udviklet en række commandline-værktøjer:

- *Digiarch*. Dette værktøj benyttes til identifikation af filer. I større it-systemer vil der altid være en mængde filer, som har mistet deres fil-endelse, har fået tilføjet en forkert fil-endelse, eller blot er født uden fil-endelse. For at kunne konvertere filer er det nødvendigt at vide præcis, hvilket format filen har, uagtet filens aktuelle navn.
- *Converttool*. Dette værktøj tager informationen fra *digiarch* og sender hver fil til en passende konverter, så vi til sidst ender med filer, der alle er gemt i et passende arkivformat.
- *Validator*. Dette værktøj bruges til at validere, at vores konverteringer er korrekte. Der findes en jungle af filformater, og hvis arkivfilerne skal kunne genåbnes om 50 år, er det vigtigt at vide, at de er konverteret på korrekt vis.

Efter endt filkonvertering tester vi alle arkiveringsversioner med ADA, som er Rigsarkivets "officielle" testværktøj. Det er ikke perfekt, men tester dog for de fleste af de lovkrav, der er til gyldige arkiveringsversioner.

Når en arkiveringsversion kan godkendes, udarbejder vi slutteligt en række prædefinerede forespørgsler ind i databasen, som tilføjes til afleveringen, så den kan indgå som en tilgængelig arkiveringsversion i vores *Myndighedsarkiv*.

Resultater

Aarhus Stadsarkiv har i dag over 100 arkiveringsversioner på vores storage-løsning. De fleste af disse er færdigkonverteret og -testet, og for de fleste af dem gælder det, at Aarhus Stadsarkiv selv har stået for konvertering af de tilhørende filer. For fire af dem gælder, at Aarhus Stadsarkiv selv har produceret dem fra bunden.

Potentialer

På sigt vil Aarhus Stadsarkiv selv kunne stå for produktionen af hovedparten af de arkiveringsversioner, der løbende skal produceres, testes og bevares.

Det giver mere arbejde, men udover at forøge vores interne kompetencer vil det også danne forudsætning for en langt mere friktionsløs integration af hele arkiveringsaspektet i den

kommunale sagsbehandling samt placere Aarhus Stadsarkiv i en mere tydelig og central position i det kommunale landskab.

18. eStorage

Aarhus Stadsarkiv har brug for en robust og sikker måde, hvorpå digitale filer og databaseindhold kan bevares over tid. Den infrastruktur og tilhørende processer, der sikrer bevaringen af alle digitale filer, som arkivet løbende modtager eller producerer internt, betegner vi *eStorage*.

Strategisk sigte

eStorage skal være en datamæssig tabsfri bevaringsløsning, som alle potentielle brugere vil være trykke ved at aflevere deres data og dokumenter til.

eStorage skal være en beviseligt sikker bevaringsløsning, som er bedst muligt sikret mod uagtsomme fejl og cyber-angreb. Dette opnås bedst ved at følge standarder som ISO27001 og NIS2.

eStorage skal være en meget prisbevidst løsning. Jo mindre prisen er per storage-enhed (eks.: TeraByte), jo mere kan vi indsamle og bevare inden for budgettets rammer.

eStorage skal være automatiseret i en grad, der næsten eliminerer den daglige, manuelle interaktion med løsningen.

Beskrivelse

Infrastrukturen bag digital bevaring af filer og databaser kan skrues sammen på utallige måder, men det grundlæggende fundament under ethvert tabsfrit system er kravet om flere kopier fordelt på flere lokationer.

Aktuelt bevarer Aarhus Stadsarkiv kopier af indkomne eller retro-digitaliserede materialer hos Microsoft (via Aarhus Kommunes Azure-abonnement), hos Hetzner (tysk cloud-udbyder med servere i Tyskland og Finland) og lokalt på vores NAS (fysisk placeret på DOKK1).

Vores lokale NAS fungerer som Master, og gennem en række rsync-scripts synkroniseres filerne til både Azure og Hetzner.

I forhold til *adgangsstyring* er NAS'en fysisk set kablet til kun de PC'er, som benyttes i IT-afdelingen, og selv om man logger ind på en af disse PC'er, kræves der stadig ssh-nøgler for at få adgang til den. Adgangen til Hetzners Storage Boxes er også styret af ssh-nøgler, mens adgangen til Azure sikres gennem integration til kommunens identitetsstyring.

Antivirus-skanningen foretages med de indbyggede værktøjer i det administrative net og på de administrative PC'er (Windows Defender).

For at reducere enhedsudgifterne til digital bevaring, arbejder vi på at erstatte Azure-kopien med endnu en lokal kopi på enten både eller et optisk medie, og en yderligere prisreduktion

kan opnås ved at skifte til hash-baseret bevaring, så duplikerede filer kun bevares en gang, mens metadata om hver dublet i stedet flyttes til en database.

Til efteråret ønsker vi at bruge en del ressourcer på at arbejde med både ISO27001 og NIS2-certificering. Det vigtigste i dette arbejde er ikke selv certificeringen, men arbejdet med at opfylde de krav, som standarderne sætter. Det forventes at tage godt et års tid at implementere elementerne fra standarderne.

Resultater

Aarhus Stadsarkivs digitale samlinger og myndighedsafleveringer fylder i dag mere end 40 TB, fordelt på millioner af originale og konverterede digitale filer, modtaget fra både offentlige og private parter.

De offentlige afleveringer udgøres af godt 100 arkiveringsversioner, og en større mængde retro-digitaliseret materiale som byrådsreferater, skattemandtalslister eller kortmateriale.

De private afleveringer udgøres af et antal større afleveringer som eksempelvis Aarhus Stiftstidendes Billedsamling, samt en lang, lang række af mindre afleveringer, ofte blot bestående af enkelte arkivalier afleveret gennem *smartarkivering*-løsningen.

Potentialer

eStorage har potentiale til at blive den sikre og prisbevidste løsning til bevaring af store dele af byens digitale kulturarv.

19. AarhusArkivet

AarhusArkivet (www.aarhusarkivet.dk) er den primære web-baserede indgang til Aarhus Stadsarkivs samlinger for både eksterne brugere og medarbejdere.

Faktaboks

- AarhusArkivet blev online 2017, primært skabt på en bevilling fra Salling Fondene
- I april 2024 havde sitet 5.900 unikke brugere og fremviste 37.800 sider
- Ca. 3.000 brugere kom fra søgemaskiner
- Ca. 1.400 kom fra stadsarkivets øvrige hjemmesider.
- Arkivet har 467.197 registreringer (125.000 er Sejrs Sedler), hvoraf 73.621 af dem har en digital repræsentation i form af et billede, pdf-dokument, video eller lydfil.

Link:

- AarhusArkivet

Strategisk sigte

Med AarhusArkivet forsøger vi at eksponere indholdet af vores samlinger på den mest indbydende, funktionelle og tilgængelige måde for almindelige borgere og medarbejdere.

Beskrivelse

Siden 2018 har AarhusArkivet.dk fungeret som den primære indgang til Aarhus Stadsarkiv materialesamlinger. Hjemmesiden blev udviklet internt over et par år, men med fondsmidler fra Salling Fondene. Sideløbende hermed havde vi nemlig valgt også at udvikle vores eget registreringssystem, og for at kunne give borgerne adgang til vores store mængde af registreret materiale krævede det en web-baseret indgangsportal.

Foruden de arkivalske materialer udstiller arhusarkivet.dk også data om og relationer til såkaldte *entiteter* (personer, organisationer, steder, begivenheder) med relevans for Aarhus. Foruden at oprette, opdatere og slette entiteter kan disse også knyttes til arkivalier i registreringssystemet, således at der konstrueres et veldefineret netværk af relationer mellem arkivalier, personer, steder, organisationer m.m. Idealet om et fuldgældigt netværk af relationer er dog et ideal, som altid vil have den udfordring, at søgningen efter arkivalier ikke kun kan basere sig på relationer til entiteter, men altid også skal understøttes af fritekstsøgning. En anden udfordring med entiteterne er overlappet til tilsvarende entitetsbeskrivelser på AarhusWiki, som ofte er mere udførlige end AarhusArkivets ditto.

Duplikeringen af entiteter er muligvis uundgåelig, men vi skal have løst "ansvarsfordelingen" på en god og konsistent måde.

Angående *visningen af arkivalier* har det været vigtigt for os at kunne vise eller afspille forskellige materialetyper direkte på AarhusArkivet uden at skulle downloade filerne først. Aktuelt kan billeder, dokumenter, video og lyd vises/spilles, og vi arbejder aktuelt med specifikke viewers til kortmateriale og protokoller.

Rettighedsafklaring er afgørende for mulighederne i AarhusArkivet til integration med klientbaserede hjemmeside og for formidling af indhold på eksterne platforme. Derfor er alle registreringer forsynet med oplysninger om ophavsret, aftaleforhold, tilgængelighed efter arkivloven og tilgængelighed online.

Senere i år opdateres AarhusArkivet, så det fremover bygger på vores nye frontend-system.

Resultater/Målsætninger

- Målet er at få flere tilfredse brugere
- Målet er at "enhance" entitetsvisningen
- Mangfoldighed af materialer og donorer
- Målet er at aktivere arkivets viden og indhold som en ressource for borgerne
- Målet er at engagere i byens historie, og ikke begrænset til udvalgte brugergrupper
- Brugere skal derfor inden for i AarhusArkivet og derfra skal de browse arkivet
- "Højprofilmateriale" skal trække brugere ind og derfra skal de kunne bevæge sig videre.
- "Højprofilmateriale" kan være byrådsreferater, sognerådsreferater, avisuddrag, billeder, folketællingslignende materialer, skoleprotokoller.

Potentialer

AarhusArkivet har potentiale til at blive stedet, hvor almindelige borgere kan og vil søge efter – og forventer at finde – hele byens historie og hukommelse.

AarhusArkivet har potentiale til at blive stedet, hvor byens historie udstilles på en visuel og integreret måde, der kan engagere og lokke brugere til yderligere interaktion.

AarhusArkivet har potentiale til at blive stedet, hvor borgere og brugere generelt leder efter materialer med åbne brugslicenser om byens historie, der må genbruges i andre sammenhænge.

AarhusArkivet har potentialet til at blive den afgørende inspiration, der lokker andre institutioner eller organisationer til at bygge hjemmesider, der baserer sig på vores nye frontend-system.

20. Frontend

ARKIV-KLIENT FRAMEWORK (OPENAPI CLIENT GENERATOR)

Frontend-systemet er et commandline-værktøj, som muliggør en simpel, men konfigurerbar produktion af webbaserede "vinduer" ind i al det data og dokumenter, der er registreret i vores *Arkivsystem*.

Strategisk sigte

Formålet med *Frontend-systemet* er at understøtte produktionen af forskelligartede indgange til arkivets samlinger af data og dokumenter, så borgere, medarbejdere og andre organisationer ikke bare kan fremsøge og få vist alt tilladeligt materiale i vores arkiver, men samtidig på en simpel måde selv producere tema- eller institutionsbaserede web-indgange til vores materialesamlinger.

Beskrivelse

Som stadsarkiv har vi naturligvis altid haft behov for at indsamle, registrere og tilgængeliggøre så meget relevant og lovpligtigt materiale fra både borgere, organisationer og kommune som muligt, og siden 2017 har registreringen af dette materiale mestendels foregået i arkivet egenudviklede registreringssystem kaldet *SAM*. Til registreringsdelen knyttede vi så i 2018 en hjemmeside (www.aarhusarkivet.dk), der siden da reelt har fungeret som eneste indgang til arkivets samlinger.

Med det nye Frontend-system forsøger vi at forbedre indgangen til vores samlinger ved at udvikle et værktøj, som skal understøtte, at eksterne parter (virksomheder, organisationer, institutioner) på simpel vis kan bygge deres egne hjemmesider omkring det subset af data og dokumenter i vores registreringer, som har relevans for netop dem. Eksempler på dette vil være samarbejde med *Aarhus Teater* om visning af arkivmaterialet skabt af og vedrørende dette og tilsvarende *Sallingarkivet.dk*.

Aarhusarkivet.dk fortsætter som vores primære online-indgang til samlingerne, men genbygges nu med samme udviklingsværktøj, som eksterne parter også kan bygge sider med.

Målsætninger

At producere et gennemtestet, funktionelt, velbeskrevet og forståeligt cli-værktøj, hvorpå nye hjemmesider – inkl. AarhusArkivet – kan bygges, vedligeholdes og videreudvikles.

At genbygge et forbedret www.aarhusarkivet.dk med det nye cli-værktøj.

At genbygge Aarhus Teaters online arkiv med det nye cli-værktøj, som kan inspirere andre eksterne parter til at gå samme vej.

Potentialer

I den bedste af alle verdener, vil der om 10 år være en række af virksomheder, institutioner og organisationer, som alle benytter vores værktøj til at skabe relevante hjemmesider for netop deres materialer.

21. Smartarkivering

www.Smartarkivering.dk

Smartarkivering er en hjemmesideportal, hvorigennem borgere kan aflevere deres egne digitale filer til et af de stadsarkiver, som deltager i løsningen. Aktuelt er Smartarkivering i pilot-fasen af version 2 af løsningen, med deltagelse af stadsarkiverne i Aalborg, Kolding og Aarhus.

Uploadede digitale filer placeres på en fælles web-server med lokation på Aarhus Kommunes servernetværk, og ved at benytte en mindre desktop-klient kan udvalgte medarbejdere hos stadsarkiverne downloade de filer og metadata fra web-serveren, som er afleveret til netop deres arkiv.

Første version af Smartarkivering blev taget i brug i 2013. Løsningen blev udviklet for Aarhus Stadsarkiv for midler fra den daværende Biblioteksstyrelse. Løsningen blev udviklet af Statsbiblioteket i samarbejde med Aarhus Stadsarkiv og blev placeret på hjemmesiden smartsarkivering.dk.

Version 2 af løsningen taget i anvendelse i 2023. Den er udviklet for Organisationen Danske Arkiver sammen med Aarhus Stadsarkiv, Kolding Stadsarkiv og Aalborg Stadsarkiv. Løsningen er udviklet af de tre nævnte arkiver med Aarhus Stadsarkiv som projektleder i samarbejde med OS2 offentligt digitaliseringsfællesskabs sekretariat, placeret i Borgerservice og Biblioteker, Aarhus Kommune

Strategisk sigte

Formålet med Smartarkivering er på den ene side at gøre det nemmere for borgere at aflevere deres digitale materialer til arkiverne, hvilket i bedste fald kan forøge af mængden af brugerskabt materiale i vores arkiver, og på den anden side at sikre en standardiseret og halv-automatiseret indsamlingsproces for stadsarkiverne, hvilket omvendt muliggør en effektiviseret bevarings- og publiceringsproces, som i bedste fald vil anspreke flere stadsarkiver til at modtage mere brugerskabt materiale.

Beskrivelse

Selve brugergrænsefladen i Smartarkivering er en hjemmeside med en simpel webformular, hvormed man både kan tilføje materialebeskrivelser og vælge de filer på sin lokale enhed, som man gerne vil aflevere. Hvert deltagende arkiv har sin egen formular, da vi har

forskellige ønsker til både den metadata, hvormed filerne beskrives, og de vilkår, som borgeren skal acceptere for at kunne uploade filerne.

For at sikre identiteten af giveren kræver løsningen, at man er logget på med MitID, før man bliver præsenteret for formularen. I den første version benyttede vi NEMID, men princippet er det samme.

Hvert deltagende stadsarkiv har mulighed for at designe deres egen formular (eller blot kopiere en af de andre deltageres), og som nævnt også definere deres egne vilkår for aflevering, som borgeren skal acceptere, før en upload kan gennemføres.

Efter hver upload modtager det relevante arkiv en mail med information om, hvem der har afleveret hvilke filer, samt et unikt ID for afleveringen, som skal bruges til at hente både filer og metadata ned fra web-serveren.

Arkivet har 30 dage til at hente afleveringen fra web-serveren, før den bliver slettet. Det er kun de medarbejdere, som har fået overdraget en API-nøgle fra projektet, der kan hente afleveringen via en lille GUI-klient. Man kan indtil videre vælge at få metadata som enten json eller xml, og filernes checksummer som enten MD5 eller SHA256, men der arbejdes på at lave adaptere, så metadata kan hentes i det format, der nu passer bedst til import til det givne arkivs registreringssystem (SAM, Arkibas, Starbas eller lignende).

Smartarkiverings projektside – med links til de deltagende arkivers formularer - finder her: <https://www.smartarkivering.dk>

Tekniske afhængigheder

- Os2forms
- MitID-integration
- Aarhus Kommunes selvbetjening

Målsætninger

Målet er at Smartarkivering fremover skal spille en mere central rolle i vores indsamling af private digitale arkivalier. Både i det daglige arbejde, men også som et kampagneværktøj.

Målet er ydermere at flere stadsarkiver over tid benytter Smartarkivering som indsamlingsværktøj, så vedligeholdelse og videreførelse af projektet kan ske på et bredere og mere økonomisk robust fundament.

Potentialer

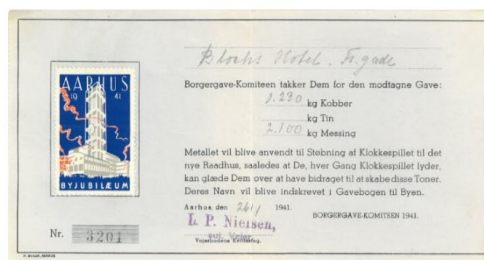
Smartarkiverings metodologi til indsamling af borgerskabt materiale er tilpas fleksibel til, at den i teorien kunne genbruges af samtlige arkiver i Danmark, og heri ligger projektets primære potentiale.

Velkommen til Smartarkivering.dk

Her kan du aflevere filer fra dit "digitale arkiv" til en række danske stadsarkiver. Har du digitale filer, som du mener kunne være interessante at få bevaret og eventuelt formidlet, kan de uploades her.

Som udgangspunkt kan du aflevere stort set hvilke filer det skal være. Både med hensyn til format og størrelse. Det eneste, vi beder om, er at du også er villig til at beskrive de filer, du afleverer, samt at du accepterer de brugsvilkår, som det valgte arkiv opstiller.

Vælg modtagende arkiv

I denne første fase af projektet er det muligt at aflevere dine filer til et af nedenstående stadsarkiver. Hvis du således vil aflevere materiale, som ikke har nogen relation til en af de tre byer, må du kontakte det relevante arkiv direkte.

- [Aarhus Stadsarkiv](#)
- [Aalborg Stadsarkiv](#)
- [Kolding Stadsarkiv](#)

